

Rudy Janssens

Nieuwe Vlaamse regelgeving voor Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn

Op 15 februari 2008 keurde de Vlaamse Regering principiële het ontwerp van decreet betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn goed. Dit ontwerp van decreet heeft tot doel een vernieuwde organisatie en werking van de OCMW's in Vlaanderen volledig tot stand te brengen en hen in staat te stellen een modern, democratisch en efficiënt beleid en beheer te voeren.

Bij het tot stand brengen van dit decreet heeft de Vlaamse Regering de duidelijke keuze gemaakt om de principes en uitgangspunten die aan de grondslag liggen van het gemeentedecreet zoveel als mogelijk toe te passen op de OCMW's.

Tussen de gemeenten en de OCMW's is er een grote samenhang. Voor de burger vormen de gemeentelijke diensten en de diensten van de OCMW's één geheel. Bovendien wordt de raad voor maatschappelijk welzijn verkozen door de gemeenteraad en zijn de organisatie en de werking van beide lokale besturen gelijklopend. Het ligt daarom voor de hand om ook de organisatie van de beide lokale besturen maximaal op elkaar af te stemmen en de onderlinge samenwerking te versterken. Het is niet goed dat de burgers en de lokale bestuurders met verschillende regelgevingen geconfronteerd worden naar gelang de lokale overheid waar zij zich aanbieden. Gelijke regels en procedures dragen bij tot een vereenvoudiging van het bestuur. Zij zijn het meest doorzichtig voor de burger, maar ook voor de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn, de gemeenteraad, de hogere overheden en ambtenaren op de verschillende bestuursniveaus. Een duidelijke en herkenbare regelgeving bevordert de betrokkenheid van en de informatieverstrekking aan de burger en aan de democratisch verkozen leden van de raad voor maatschappelijk welzijn. Ook

dit levert voordelen op, op het vlak van personeel en organisatie, nodig voor het verzorgen van deze informatie.

Het ontwerp van decreet kwam tot stand na overleg met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten.

Methodologisch uitgangspunt: een klantgerichte doorzichtige regelgeving

De Vlaamse Regering koos voor een volledig nieuw decreet voor de organisatie van de Vlaamse OCMW's. Zij stelde immers vast dat de opbouw en de structuur van de bestaande wet van 8 juli 1976 betreffende de OCMW's niet meer aangepast is aan een moderne organisatie van het OCMW.

Het ontwerp staat ook in relatie tot de regelgeving inzake de samenstelling van de vertegenwoordigende raden, die het voorwerp uitmaakt van de kiesregels. Een aantal basisregels worden mede geconcretiseerd in het ontwerp van decreet: de participatie van personen van verschillend geslacht in de raden voor maatschappelijk welzijn wordt, in uitvoering van artikel 11bis van de Grondwet, bevestigd behalve in de gemeenten waar de verkiezing van de schepenen gebeurt via rechtstreekse verkiezingen. Dit is het geval in de Vlaamse randgemeenten en Voeren.

In de tekst van het ontwerp wordt op verschillende plaatsen het begrip 'burger' gehanteerd. Dit begrip is zeer ruim en omvat zowel mannen en vrouwen als alle doelgroepen van het gelijkemansbeleid. Het begrip 'burger' ligt bovendien in de lijn van artikel 1 van de organieke wet en de wet van 2 april 1965 betreffende het ten laste nemen van steun verleend door de OCMW's.

Algemene inhoudelijke principes

Naast deregulering en het hierboven al vermelde beginsel van de afstemming van de regels voor de gemeenten en de OCMW's, wordt een beduidend grotere autonomie aan de lokale besturen gegeven. Er wordt dan ook een maximale overdracht van bevoegdheden nagestreefd in toepassing van het subsidiariteitsprincipe.

Vanuit die gedachtegang nam de Vlaamse Regering enkel de hoofdlijnen van de organisatie van de OCMW's op in het ontwerp van decreet. Zo ontstaat nieuwe ruimte voor de lokale bestuurders om zelf deze principes te concretiseren. Voor sommige elementen is het ongetwijfeld nodig de principes verder uit te werken. Dat zal later gebeuren door middel van uitvoeringsbesluiten.

Aansluitend bij deze gedachtegang, biedt het ontwerp van decreet ook

ruimte voor lokaal maatwerk. De lokale besturen krijgen, rekening houdend met de concrete noden en behoeften van de lokale gemeenschap, die verschillen in grote steden, centrumsteden en kleinere gemeenten, meer autonomie om op eigen maat een vernieuwend beleid uit te bouwen onder meer op het vlak van het personeelsbeleid.

Daarnaast koos de Vlaamse Regering ook nadrukkelijk voor ruime mogelijkheden tot delegatie, zowel van de verkozen raad voor maatschappelijk welzijn naar het vast bureau (in de gevallen waarin dat behouden wordt) en de bijzondere comités als naar het ambtelijk apparaat. Het gaat daarbij vaak om een mogelijkheid tot delegatie.

Tevens beoogt de Vlaamse Regering de regelingen inzake het administratief toezicht alsook de informatie- en rapporteringsverplichtingen voor de lokale besturen maximaal te vereenvoudigen en te verminderen. Het algemeen toezicht wordt als principe gesteld; het wordt in hoofdzaak uitgeoefend na onderzoek van klachten, ingediend door leden van de raad voor maatschappelijk welzijn of burgers, en na beroepen door de gemeente. Anderzijds bevat het decreet in verband met het toezicht bepalingen om indieners van klachten en bezwaren correct te informeren over de behandeling van hun bezwaar. Ook de informatie- en rapporteringsverplichtingen worden vereenvoudigd.

Concrete uitwerking van deze doelstellingen

Samengevat worden de onder punt 3 vermelde algemene beleidsdoelstellingen in het ontwerp van decreet als volgt uitgewerkt:

Missiebepaling

De in de preambule van het decreet opgenomen missiebepaling, welke verwijst naar het federale artikel 1 van de

organieke wet van 8 juli 1976, maakt duidelijk dat de openbare centra voor maatschappelijk hun bevoegdheden uitoefenen op een burger nabije, democratische, transparante en doelmatige wijze en de lokale bevolking zo veel mogelijk bij het beleid betrekken.

Politieke organisatie

Wat de politieke organisatie betreft, bevat het decreet in hoofdlijnen de volgende bepalingen:

- met betrekking tot de verhouding tussen de raad voor maatschappelijk welzijn, de voorzitter, de ondervoorzitter, het vast bureau, de bijzondere comités en de administratie wordt resoluut gekozen voor een versterking van de raad voor maatschappelijk welzijn en van de positie van de (onrechtstreeks) verkozen leden van de raad voor maatschappelijk welzijn;
- het aantal leden van de raad voor maatschappelijk welzijn blijft ongewijzigd, behalve in die gemeenten waar thans de raad voor maatschappelijk welzijn meer leden telt dan de gemeenteraad. In dat geval wordt het aantal leden van de raad voor maatschappelijk welzijn teruggebracht tot het aantal leden van de gemeenteraad;
- de inbreng van de verkozen leden van de raad voor maatschappelijk welzijn bij het aanwijzen van het voorzitterschap van de raad blijft behouden;
- de uitvoerende mandaten worden bekleed voor zes jaar, de duur van de bestuursperiode, met dien verstande dat vanzelfsprekend iemand steeds voortijdig ontslag kan nemen. In het ontwerp wordt bovendien de procedure geregeld waardoor het mogelijk wordt om in volle transparantie reeds vanaf de benoeming van een voorzitter, de einddatum van zijn mandaat te bepalen en tevens reeds te regelen wie hem zal opvolgen voor de resterende duurtijd van het mandaat;
- de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn maakt deel uit van het college van burgemeester en schepenen (verplicht vanaf 1 januari 2013);
- een beperkt aantal onverenigbaarheden voor de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn of voor de (onder)voorzitter worden opgenomen. Er wordt tevens voorzien in een aantal gevallen van verhindering waarbij de mandataris zijn mandaat terug kan opnemen zodra er een einde komt aan zijn toestand van verhindering;
- de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn en de ondervoorzitter ontvangen een salaris gelinkt aan het salaris van de burgemeester en de schepenen. Leden van de raad voor maatschappelijk welzijn ontvangen geen salaris, maar een presentiegeld voor hun aanwezigheid op de vergaderingen van de raad. Daarnaast kunnen de raden voorzien in de terugbetaling van specifieke kosten die verband houden met de uitoefening van het mandaat;
- het tuchtrecht op de uitvoerende mandatarissen van de OCMW's wordt gewijzigd. De Vlaamse Regering kan de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn en ondervoorzitter schorsen of afzetten wegens kennelijk wangedrag of grove nalatigheid. Voor de gewone leden van de raad voor maatschappelijk welzijn worden geen tuchtmaatregelen voorzien.

Werking

Wat de werking van de raad voor maatschappelijk welzijn betreft, kunnen volgende aandachtspunten aangehaald worden:

Principieel kent het decreet de volheid van bevoegdheden toe aan de verkozen raad. De versterking van de raad voor maatschappelijk welzijn wordt geconcretiseerd door de raad beter in de mogelijkheid te stellen in zijn beleid de

nadruk te leggen op het maken van de belangrijke beleidskeuzes en daardoor richting te geven aan het bestuur. Hier-voor krijgt de raad de mogelijkheid om in ruime mate bevoegdheden te delegeren naar het vast bureau en de bijzondere comités. Vanzelfsprekend moet de raad voor maatschappelijk welzijn de controle behouden op de algemene beleidsaansturing.

De raad voor maatschappelijk welzijn krijgt een grote rol in de agendering van te bespreken punten, de bepaling van en de controle op het beleid. De mogelijkheden tot opvolging van het beleid en controle op de voorzitter en de ondervoorzitter, het vast bureau en de bijzondere comités en op de werking van het bestuur wordt verbeterd door de invoering van een verplichte rapportering en een audit door een externe audit-commissie. Bestuurders, maar ook de individuele leden van de raad voor maatschappelijk welzijn moeten niet alleen punten op de agenda kunnen plaatsen, maar moeten tevens over alle mogelijkheden beschikken om de raadszittingen op een gedegen wijze voor te bereiden door vooraf een inzicht te verwerven in de voorgenomen besluitvorming.

De algemene regel is dat de vergaderingen van de raad voor maatschappelijk welzijn openbaar zijn en dat ook de stemmingen in principe niet geheim zijn. Dit geldt echter niet voor aangelegenheden die de persoonlijke levenssfeer raken. Vergaderingen van het vast bureau en de bijzondere comités zijn evenmin openbaar.

De leden van de raad voor maatschappelijk welzijn kunnen onveranderd controle uitoefenen op de werking van het bestuur. Zij hebben recht van inzage in alle dossiers, stukken en akten betreffende het bestuur en kunnen er een kopie van bekomen. De leden van de raad voor maatschappelijk welzijn mogen ook alle instellingen en diensten bezoeken die het OCMW opricht en beheert. Daarnaast hebben zij het recht om aan

Algemene beleidsdoelstellingen van het ontwerpdecreet

- via een in de preambule opgenomen missie, op een duidelijke wijze de plaats aangeven die de OCMW's innemen aan de basis van het democratisch overheidsbestuur;
- de rol van de politieke organen versterken, en meer bepaald de beleidsbepalende rol van de raad voor maatschappelijk welzijn;
- de instrumenten voor de democratische controle van de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn op de werking van de (onder)voorzitter, het vast bureau, de bijzondere comités en van het bestuur verbeteren;
- meer mogelijkheden aan de OCMW's geven voor zelfregulering;
- het benadrukken van de opdracht van de administratie inzake het bestuurlijk management door haar een essentiële rol toe te bedelen in de beheerscyclus: de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van het beleid. Voor het beleid kan de administratie belangrijk voorbereidend werk leveren;

de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn en de ondervoorzitter mondelinge en schriftelijke vragen te stellen.

De door het decreet aan de voorzitter en de ondervoorzitter, het vast bureau en de bijzondere comités toegewezen bevoegdheden houden verband met de dagelijkse werking van het bestuur, het beheer van de ziekenhuizen, het aanstellen en het ontslaan van het personeel, het financieel beheer zoals de overheidsopdrachten binnen de door het decreet bepaalde grenzen en zo meer.

Een belangrijke vernieuwing is dat de raad, het vast bureau en de bijzondere comités bij reglement de uitoefening van belangrijke bevoegdheden kunnen

- een samenwerkingsmodel organiseren tussen politiek en administratie via een afsprakennota tussen het bestuur en de ambtelijke top, om zo de beleidsdoelstellingen van het bestuur te verwezenlijken;
- een planmatig beleid en strategisch management bevorderen via een verdere modernisering van het financieel beleid;
- voldoende mogelijkheden aanreiken voor een eigentijds personeels- en financieel management zonder dat de synergie met de gemeente uit het oog wordt verloren;
- de mogelijkheden vergroten om de burger bij het beleid te betrekken, onder meer via inspraak, het verplicht introduceren van een klachtenmanagement en een verzoekschrift;
- het intern toezicht versterken, het extern toezicht grondig moderniseren;
- de samenwerking tussen gemeenten en de OCMW's versterken waardoor een consistent sociaal beleid gevoerd wordt op lokaal niveau;
- de invoering van de georganiseerde vernieuwingen doelmatig in de tijd spreiden, met voldoende ondersteuning voor het lokale werkveld.

delegeren aan de secretaris van het OCMW.

In de ontworpen regeling legt de raad voor maatschappelijk welzijn de inhoud vast van wat onder het begrip "dagelijks bestuur" moet worden verstaan.

Het budgethouderschap komt principieel toe aan de raad. Maar voor aangelegenheden van dagelijks bestuur kan de raad het budgethouderschap toevertrouwen aan de secretaris van het OCMW, het vast bureau en de bijzondere comités die bevoegdheden verder kunnen delegeren aan andere personeelsleden.

Administratieve organisatie

Ook op het vlak van de administratieve organisatie en het personeelsbeleid bevat het ontwerp belangrijke vernieuwingen, die de algemene uitgangspunten concreetiseren waarop het decreet steunt: deregulering, grotere lokale autonomie en meer ruimte voor maatwerk. Het ontwerp geeft de administratie een belangrijke verantwoordelijkheid in de beleidscyclus. Het maken van de beleidskeuzes en het bepalen van de richting van het bestuur en zijn organisatie is vanzelfsprekend de verantwoordelijkheid van de politieke mandatarissen. Maar de secretaris van het OCMW heeft de opdracht om via de werking van de diensten van het OCMW de beleidscyclus aan te sturen via de voorbereiding, de uitvoering en de evaluatie van het beleid. Daartoe sluit hij, mede namens het managementteam, een afsprakennota met de raad voor maatschappelijk welzijn.

De rechtspositieregeling van het personeel van het OCMW is dezelfde als deze van het personeel van de gemeente waar de zetel van het OCMW gevestigd is. Het decreet laat echter op dit principe een aantal uitzonderingen toe.

Het managementteam bestaat, behoudens de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn, enkel uit ambtenaren. Er mag worden verwacht dat minimaal de secretaris van het OCMW, de financieel beheerder en de voornaamste diensthoofden er deel van uitmaken. Het managementteam vervult de rol als overlegorgaan. In bepaalde aangelegenheden wordt zulk overleg expliciet opgelegd door het decreet.

De verplichte organisatie van een interne controle binnen de organisatie van het OCMW, is een belangrijke vernieuwing ten opzichte van de huidige regeling. De secretaris van het OCMW stelt het interne controlesysteem vast, na overleg met het managementteam. De secretaris rapporteert jaarlijks over

OCMW rusthuis Sint-Martens-Latem

de interne controle aan de raad voor maatschappelijk welzijn.

De secretaris van het OCMW is onder meer belast met het opstellen van de ontwerpen van de basisinstrumenten van het organisatiemanagement (organogram), personeelsmanagement (personeelsformatie en rechtspositieregeling van het personeel) en strategisch management (o.m. strategische nota van de meerjarenplanning en de beleidsnota van het budget).

De taken die betrekking hebben op het financieel beheer worden toevertrouwd aan de financieel beheerder. Hij is de ambtelijke verantwoordelijke voor de financiën van het openbaar centrum en staat onder de functionele leiding van de secretaris bij de uitoefening van zijn in het decreet bepaalde opdrachten die verband houden met de beleidsvoorbereiding en de beleidsuitvoering; maar daarnaast is hij zelfstandig verant-

woordelijk voor een aantal aspecten die verband houden met zijn controlerende en rapporterende taken. Zo is hij onder andere verantwoordelijk voor het opstellen van de financiële nota van het meerjarenplan en van het budget. Naast deze opdrachten, die verband houden met de eigenlijke beleidscyclus, heeft de financieel beheerder echter ook belangrijke taken, die hij in volle onafhankelijkheid uitvoert. Het gaat onder meer om het debiteurenbeheer.

Wat het algemeen personeelsbeleid betreft, verschaft het decreet de OCMW's een tweetal instrumenten: de personeelsformatie en de afwijkingen op de rechtspositieregeling van het personeel van de gemeente.

De raden voor maatschappelijk welzijn bepalen vrij het aantal betrekkingen in contractueel of vast verband dat nodig is voor een kwaliteitsvolle beleidsvoering en dienstverlening. Zij bepalen ook het

niveau van de betrekkingen. Maar zij moeten er wel voor zorgen dat de formatie past in het financieel beleid en het noodzakelijke evenwicht van de financiën.

De inhoudelijke krachtlijnen van de rechtspositieregeling zijn, samengevat, de volgende:

- een grotere autonomie voor de vaststelling van de rechtspositieregeling;
- de mogelijkheid om contractueel personeel in dienst te nemen wordt versoepeld;
- de aanstelling van het personeel is principieel een bevoegdheid van de raad;
- de mogelijkheid om voor de verschillende functies een mandaatsysteem in te stellen;
- het principe van een periodieke evaluatie van het personeel, waarbij een aantal basisregels in het decreet worden ingeschreven;
- de vaststelling door de OCMW-raden van een deontologische code voor het personeel, waarvoor het decreet een aantal minimale regels vaststelt;
- het verschaffen van een juridische grondslag voor de aanwerving van contractueel personeel en het ter beschikking stellen van statutair personeel ten behoeve van het kabinet van de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn;
- de regeling van de tuchtprocedure voor het personeel en de mogelijkheid tot oprichting van een tuchtcommissie. Voor de behandeling van beroepen tegen tuchtsancties wordt een beroepscommissie opgericht analoog met de commissie voor tuchtzaken die werd ingesteld in functie van het gemeentedecreet.

Financieel beleid

De regeling inzake het financieel instrumentarium heeft de volgende doelstellingen:

- het afleggen van verantwoording en rekenschap mogelijk maken en stimuleren;
- het aanreiken van meer relevante beleids- en beheersinformatie door een meerjarig perspectief centraal te plaatsen en door de beleidsintenties systematisch te koppelen aan de beschikbare financiële ruimte;
- de beleidsuitvoering op een soepeler manier laten gebeuren;
- hiërarchische flessenhalzen maximaal uitschakelen en de administratie van het OCMW responsabiliseren;
- de mogelijkheid creëren voor de OCMW's om tot een ruime mate van zelforganisatie over te gaan;
- middelen hiertoe zijn de organisatie van de interne controle, de mogelijkheid tot delegatie van bevoegdheid inzake budgethouderschap en de bepaling van de definitie van dagelijks bestuur;
- het maximaal verzekeren van een efficiënte controle op de wettigheid van de beleidsvoering via de organisatie van een consistente functiescheiding;
- het installeren van een onafhankelijke externe audit die de logische tegenhanger is van het verminderd extern toezicht, door de veralgemening van het algemeen toezicht.

Aan de basis van de beleidscyclus staat de meerjarenplanning, die bestaat uit een strategische nota en een financiële nota.

Het meerjarenplan start in het tweede jaar volgend op de gemeenteraadsverkiezingen en loopt af op het einde van het jaar waarin een nieuwe raad voor maatschappelijk welzijn wordt verkozen. Zij wordt door de raad voor maatschappelijk welzijn vastgesteld voor het einde van het jaar van zijn gehele vernieuwing en vooraleer de raad beslist over het budget van het volgende jaar.

De strategische nota van het meerjarenplan bevat de beleidsdoelstellingen en de beleidsopties van het bestuur. In

de financiële nota worden de financiële consequenties van die beleidsopties weergegeven.

Deze meerjarenplanning wordt jaarlijks uitgewerkt in het budget. Het budget omvat een beleidsnota en een financiële nota. De beleidsnota verwoordt het beleid dat de raad voor maatschappelijk welzijn tijdens het jaar wenst te voeren en concretiseert de beleidsdoelstellingen. Daarnaast maakt de financiële nota deel uit van het budget. Zij bevat het exploitatiebudget, het investeringsbudget, het liquiditeitsbudget en de gebudgetteerde gemeentelijke toelagen. Het belangrijkste hierbij is dat er een duidelijke koppeling is tussen de financiële nota en de beleidsnota.

De raad voor maatschappelijk welzijn stelt het budget vast voor het begin van het jaar. Het eerste jaar na de vernieuwing van de raad voor maatschappelijk welzijn geldt als een overgangsjaar, waarin het bestuur zijn beleidsopties bepaalt voor de ganse legislatuur en financieel vertaalt.

De notie budgethouderschap staat centraal in de organisatie van de beleidsuitvoering. Budgethouderschap, een vorm van interne verzelfstandiging, is de aan de ambtenaar of orgaan toegekende bevoegdheid tot beheer van een budget dat taakstellend is in de zin dat het een norm inhoudt waarvan de budgethouder de realisatie nastreeft. Het is een vorm van contractmanagement. Budgethouderschap sluit aan bij de brede beweging van het "new public management" dat de westerse overheden sinds de jaren tachtig verovert.

De toekenning van budgethouderschap houdt in dat bij de beleidsuitvoering, inhoudelijke taken en financiële implicaties geïntegreerd kunnen worden. De budgethouder is verantwoordelijk voor het aangaan van de verbintenissen, de goedkeuring van de te betalen bedragen en de facturatie van de te ontvangen bedragen, met het oog op de verwezenlijking van de geformuleerde beleidsdoelstellingen.

Het ontwerp bepaalt dat het hoofdbudgethouderschap toekomt aan de raad voor maatschappelijk welzijn. Maar, conform de algemene doelstellingen van het ontwerp, kan de raad voor maatschappelijk welzijn die bevoegdheid delegeren naar het vast bureau, een bijzonder comité of aan de secretaris van het OCMW, althans inzake het budgethouderschap voor aangelegenheden van dagelijks bestuur. De secretaris van het OCMW, het vast bureau en de bijzondere comités kunnen dit budgethouderschap verder delegeren aan andere personeelsleden, rekening houdend met het organogram van het centrum.

Naast het budgethouderschap bevat het ontwerp een regeling die het mogelijk maakt om aan sommige personeelsleden een provisie toe te kennen om de betaling mogelijk te maken van geringe exploitatie-uitgaven van het dagelijks bestuur. Specifiek voor het OCMW is voorzien dat er een provisie voor dringende steun kan worden ingesteld. Doel van deze provisie is de beslissing tot het verlenen van dringende steun op een vlotte wijze te laten resulteren in een betaling aan de behoeftige of zijn schuldenaar.

De secretaris van het OCMW is verantwoordelijk voor de voorbereiding van de strategische nota van het meerjarenplan en de beleidsnota van het budget. Onder de functionele leiding van de secretaris van het OCMW stelt de financieel beheerder van het OCMW de financiële nota's op van het meerjarenplan en van het budget en voert hij de boekhouding, die resulteert in de jaarrekening. Hij zorgt ook voor de financiële beleidsadviezen.

Het aangaan van de verbintenissen is de bevoegdheid van de budgethouder. Met het oog op een relevante controle en functiescheiding bepaalt het decreet dat de financieel beheerder van het OCMW in volle onafhankelijkheid, los van de hiërarchie van de secretaris van het OCMW, instaat voor de vooraf-

gaande controle van de kredieten en van de wettelijkheid van de beslissingen met een financiële impact. De voorgenomen financiële verbintenissen zijn dus onderworpen aan een voorafgaand visum, dat de financieel beheerder verleent als uit zijn onderzoek de wettelijkheid en de regelmatigheid blijkt. Als de financieel beheerder zijn visum weigert, kan de raad voor maatschappelijk welzijn op eigen verantwoordelijkheid het visum verlenen. Na uitvoering van de in het decreet opgelegde controleprocedures, ligt de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de girale betalingen bij de financieel beheerder, op beslissing van de secretaris.

De boekhouding van het OCMW is gericht op de huidige nieuwe OCMW-boekhouding (NOB). Een regelmatige rapportering is noodzakelijk met het oog op een afdoende terugkoppeling naar het politieke niveau. Zij is uitvoerig geregeld op het vlak van het financieel beheer.

Onder de leiding van de financieel beheerder en in overleg met het managementteam wordt net zoals in de gemeente en de provincie jaarlijks een boekhoudkundige inventaris opgesteld van de activa en passiva van het OCMW. De financieel beheerder van het OCMW brengt de rekeningen in overeenstemming met de inventaris, en maakt vervolgens het ontwerp van de jaarrekening op van het OCMW. Deze wordt, na voorlegging aan de externe auditcommissie, naar de raad voor maatschappelijk welzijn gezonden die de rekening vaststelt in de loop van het eerste semester van het financieel boekjaar dat volgt op het financieel boekjaar waarop de rekening betrekking heeft. Een belangrijke vernieuwing ter zake is dat de raad voor maatschappelijk welzijn daarbij beschikt over het verslag van de externe auditcommissie, die rapporteert over de juistheid en volledigheid en over de wettelijkheid en de regelmatigheid van de verrichtingen, die in het ontwerp zijn opgenomen.

Externe audit

Het ontwerp regelt dat er per OCMW een externe auditcommissie wordt samengesteld, die bestaat uit ambtenaren van het Vlaamse Gewest. Wat de samenstelling betreft zal in een rotatie worden voorzien. De commissie voert audits uit voor het geheel van de lokale organisatie. De te vervullen audit omvat verschillende aspecten die uitdrukkelijk worden opgesomd:

- de controle op de wettigheid en regelmatigheid van de handelingen van het betrokken bestuur;
- de controle op de correctheid en volledigheid van de financiële bescheiden van het betrokken bestuur;
- de controle van de inventarislijsten;
- de controle op het waar en getrouw beeld van de boekhouding en de jaarrekening;
- de evaluatie van de systemen van interne controle met inbegrip van het formuleren van aanbevelingen ter verbetering.

De externe auditcommissie stelt jaarlijks een geconsolideerd rapport op van haar audit van het OCMW en zendt dat naar het OCMW en de gemeente in kwestie. De audit bevat ook aanbevelingen. De raad voor maatschappelijk welzijn beslist over de gevolgen die aan het rapport worden verbonden. Hij geeft er kennis van aan de externe auditcommissie en de gemeenteraad. Het ontwerp bepaalt dat de kosten van de externe audit worden verdeeld tussen de OCMW's en/of de gemeente en de Vlaamse overheid.

Interne verzelfstandiging van deelaspecten van het beleid

Het ontwerp bepaalt dat uitsluitend welbepaalde beleidsuitvoerende taken

kunnen worden verzelfstandigd, en enkel op basis van een overeenkomst met de verkozen raad, die ook regelmatig een rapportering moet krijgen over de uitvoering van de overeenkomst en de bekomen resultaten. De extern verzelfstandigde agentschappen omvatten in dit decreet de verenigingen hoofdstuk XII, XIIbis en XIIter, zoals die thans in de organieke wet zijn ingeschreven en gebruikelijk worden vernoemd.

De titel interne verzelfstandiging kent twee vormen, nl. de interne verzelfstandiging die ook in het gemeentedecreet voorkomt en de interne verzelfstandiging voor ziekenhuizen die opereren onder de rechtspersoon van het OCMW. Deze laatste vorm van interne verzelfstandiging wordt hernomen in het ontwerp van decreet voor de bestaande ziekenhuizen. Vanzelfsprekend blijft het voor de OCMW's nog steeds mogelijk om samenwerkingsverbanden zonder rechtspersoonlijkheid en zonder beheersoverdracht met andere personen te sluiten zoals dat vandaag mogelijk is. Krachtens het ontwerp van decreet hebben de OCMW's net zoals de gemeenten in de toekomst de mogelijkheid om via de oprichting van een intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid sommige taken of diensten aan een soepeler beheersregime te onderwerpen. Uitsluitend de raad voor maatschappelijk welzijn is bevoegd om te beslissen over de oprichting van deze agentschappen en het vaststellen van de beleidsuitvoerende taken van gemeentelijk belang die het agentschap zal behartigen. De raad voor maatschappelijk welzijn regelt ook de grenzen van de operationele autonomie die aan het hoofd van het agentschap wordt gedelegeerd zoals inzake organisatie, realisatie van de doelstellingen, personeel, middelen en interne controle. De verhouding tussen de gemeente en het agentschap wordt geregeld door middel van een beheersovereenkomst, te sluiten tussen de raad en het hoofd van het agentschap.

Participatie van de burger

Om de betrokkenheid van de burger te vergroten voert het ontwerp van decreet enkele elementen in die de participatie verhogen en waarvan de nadere uitwerking moet worden geregeld op het niveau van het OCMW. Die kan daarnaast vanzelfsprekend nog andere initiatieven nemen in het kader van zijn autonomie. De Vlaamse Regering wenst in het ontwerp van decreet geen exhaustieve regelingen op te nemen, daar de instrumenten kunnen verschillen van OCMW tot OCMW, onder meer ten gevolge van hun verschil in bevolkingsgetal van de gemeente waartoe ze behoren, samenstelling, aantal deelgemeenten, stedelijke of eerder landelijke context en dergelijke meer. De OCMW's kunnen dus vrij aanvullende instrumenten voor participatie en inspraak regelen, bijvoorbeeld de organisatie van een vraagurencomité, de inrichting van wijkcomités, de installatie van een ombudsfunctie en dergelijke meer. De regeling, vervat in het ontwerp, moet worden gezien als een minimale kaderregeling.

Zo zullen de OCMW's, in uitvoering van het ontwerp, bij een reglement dat door de raad voor maatschappelijk welzijn wordt aangenomen, een systeem van klachtenbehandeling moeten organiseren. Het OCMW neemt eveneens initiatieven om de inspraak van de burger bij de voorbereiding en de totstandkoming van het beleid te vergroten. Het ontwerp geeft eveneens iedereen het recht om verzoekschriften in te dienen bij de raad voor maatschappelijk welzijn omtrent belangrijke materies. Zij zijn uiteraard slechts ontvankelijk als het gaat om onderwerpen die tot de bevoegdheid van het OCMW behoren. Tenslotte geeft het ontwerp iedereen het recht om een dergelijk voorstel in te dienen bij de raad omtrent belangrijke materies die tot de bevoegdheid van het betrokken OCMW behoren.

Administratief toezicht

De bestuurlijke regelgeving met betrekking tot het toezicht wordt maximaal afgestemd op de regeling van het toezicht voor de gemeenten en de gemeentelijke organen zelf. Dit komt de doorzichtigheid en de gebruiksvriendelijkheid voor burger en bestuurder ten goede. De wettelijkheidscontrole blijft behouden. In het licht van de doelstelling om de OCMW's meer zelfstandigheid te verlenen, wordt de opportuiniteitscontrole beperkt tot een toetsing aan de vraag of de beslissing van het lokaal bestuur strijdig is met een ruimer belang dan het gemeentelijk belang zelf. Het courante algemeen toezicht is de lichtst mogelijke vorm van administratief toezicht. De uitoefening ervan wordt georganiseerd op twee niveaus, zoals reeds het geval is. De provinciegouverneur kan besluiten van het OCMW schorsen. Hij treedt daarbij op als commissaris van de Vlaamse Regering. De vernietigingsbevoegdheid berust bij de Vlaamse Regering.

De regelingen aangaande het toezicht in huidig ontwerp betreffen alle gemeenten van het Nederlandse taalgebied, ook de OCMW's van de randgemeenten en Voeren. Evenwel maakt de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn in de randgemeenten en Voeren, die overeenkomstig artikel 25bis van de organieke wet door de bevoegde gemeenschapsoverheid op voorstel van de raad voor maatschappelijk welzijn wordt benoemd uit de leden van de raad, geen deel uit van het college van burgemeester en schepenen.

Het ontwerpdecreet is bezorgd aan de Raad van State voor advies. U kunt het ontwerp nalezen op onze site www.vlaanderen.be/binnenland bij de rubriek regelgeving/wetgeving/OCMW's.

Lokaal Pact Vlaamse Regering met gemeenten en provincies

Er is een Lokaal Pact afgesloten tussen de Vlaamse Regering en de gemeenten en de provincies rond is geraakt. Een eerste versie van het pact werd door de Vlaamse Regering voorgesteld op 30 november 2007. Op 14 januari 2008 heeft de VVSG haar opmerkingen bezorgd aan de Vlaamse Regering. Op dezelfde datum heeft ook de VVP haar standpunten kenbaar gemaakt. Die opmerkingen heeft de Vlaamse Regering op 1 februari 2008 beantwoord en verwerkt tot een aangepaste versie van de tekst van het pact.

Op 21 februari 2008 heeft de Algemene Vergadering van de Vlaamse Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) een positief advies verleend over de tekst van dit pact. De gemeenteraden van de 308 Vlaamse gemeenten kunnen voor zichzelf beslissen of ze in dit pact stappen.

Het pact is een politiek akkoord tussen de Vlaamse Regering en de Vlaamse gemeenten en provincies, dat uiting geeft aan hun wederzijds vertrouwen. Het houdt voor beide partijen een engagement in om vrijwillig en op een loyale wijze de gemaakte afspraken uit te voeren. Het is dus geen contract in de juridische zin van het woord, dat het voorwerp kan zijn van betwistingen via de rechtbanken.

De Vlaamse Regering zal haar engagementen omzetten in regelgeving, onder meer in het kader van haar begrotingsbeleid.

De gemeenten organiseren hun politiek engagement door het nemen van de nodige raadsbesluiten en door de weerslag ervan correct op te nemen in hun budgetten.

Engagementen van de Vlaamse Regering

Het eerste onmiddellijke engagement van de Vlaamse Regering bestaat in de overname van de uitstaande leningschulden van gemeenten en/of OCMW's voor een maximaal bedrag, per gemeente, van 100 euro per inwoner op basis van het bevolkingsaantal zoals gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 6 augustus 2007.

Deze operatie wordt gestuurd door het departement Financiën en Begroting. De Vlaamse overheid brengt de gemeenten op de hoogte en zal hen ook begeleiden bij de te nemen stappen voor de uitvoering van de schuldovername.

Verder engageert de Vlaamse Regering zich er ook toe om:

- de compensatie voor de afschaffing van de Elia-taks te verhogen tot 108 miljoen euro in 2008, en tot 124,5 miljoen euro (te indexeren), voor 2009 en 2010. Na 2010 zal de totale Elia-compensatie minstens 83 miljoen euro bedragen. De bijkomende middelen worden alleen verdeeld onder de gemeenten die toetreden tot het pact.

De verdeling zal gebeuren op basis van hun decretaal bepaalde aandeel in de aanvullende dotatie ter compensatie van de Elia-taks;

- de gemeenten en de provincies voor 100% te compenseren voor de derving van de onroerende voorheffing ingevolge de vrijstelling van nieuw materieel en outillage
- de gemeenten en de provincies voor 100% te compenseren voor de derving van de onroerende voorheffing ingevolge de vermindering die gedurende 10 jaar zal verleend worden voor lage en zeer lage energiewoningen
- via Aquafin, een groter aandeel van de kosten verbonden aan nog te leveren rioleringsinspanningen, op zich te nemen.

Engagementen van de gemeenten

De Vlaamse Regering kan haar engagementen ten opzichte van elke individuele gemeente pas uitvoeren onder de voorwaarde dat en nadat de gemeenteraad heeft beslist om in te tekenen op het Lokaal Pact. Dat geldt ook voor de overname van schulden van de gemeente.

Door in te tekenen engageert de gemeente zich tot het nemen van een aantal beleidsbeslissingen inzake de fiscaliteit.

Concreet wordt van de gemeente verwacht:

- met betrekking tot het aanslagjaar 2009 de aanslagvoeten of tarieven van de belastingen niet te verhogen ten opzichte van de aanslagvoeten of tarieven die in het aanslagjaar 2008 van toepassing waren. Retributies ter vergoeding van door de gemeente geleverde prestaties of diensten op vrijwillig verzoek van belanghebbenden worden niet bedoeld, evenmin als de gemeentelijke waterzuiveringsbijdrage. Hierop kunnen bovendien een aantal door de Vlaamse Regering opgesomde uitzonderingen worden toegestaan. De voornaamste is de niet-forfaitaire belasting op het ophalen van huisvuil ter vervanging van de afgeschafte forfaitaire huisvuilbelasting;
- met betrekking tot het aanslagjaar 2009 geen enkele nieuwe belasting in te voeren. Retributies ter vergoeding van door de gemeente geleverde prestaties of diensten op vrijwillig verzoek van belanghebbenden worden niet bedoeld, evenmin als de gemeentelijke waterzuiveringsbijdrage. Hierop kunnen bovendien een aantal door de Vlaamse Regering opgesomde uitzonderingen worden toegestaan. De voornaamste is de niet-forfaitaire belasting op het ophalen van huisvuil ter vervanging van de afgeschafte forfaitaire huisvuilbelasting;

Provinciehuis Antwerpen

- de forfaitaire belasting op huisvuil af te schaffen ten laatste voor het aanslagjaar 2009;
- geen nieuwe forfaitaire gezinsbelastingen in te voeren gedurende de resterende periode van de legislatuur eindigend op 31 december 2012;
- de belasting op kantoorruimten en de belasting op tewerkgesteld personeel af te schaffen ten laatste voor het aanslagjaar 2009;
- de door de Vlaamse Regering opgesomde maatregelen te nemen met het oog op een bedrijfsvriendelijke en transparante fiscaliteit.

Overname van provinciewegen

Ten slotte voorziet de Vlaamse Regering de volledige overdracht van de provinciewegen in functie van categorisering naar gewest of de gemeenten. Dit wordt gerealiseerd in de periode tussen 1 november 2008 en 1 november 2009.

U kan de volledige tekst van het pact nalezen op onze site www.binnenland.vlaanderen.be/lokaal_pacts

Vestiging en invordering van provincie- en gemeentebelastingen: Nieuw decreet in de maak

Op 22 februari 2008 heeft de Vlaamse Regering het ontwerp van decreet betreffende de vestiging, de invordering en de geschillenprocedure van provincie- en gemeentebelastingen goedgekeurd. Het ontwerp wordt nu ingediend bij het Vlaams Parlement.

Hiermee maakt het Vlaamse Gewest opnieuw gebruik van de bevoegdheid die haar sinds de laatst afgewerkte staats-hervorming werd toegekend door de zogenaamde Lambermontwet. Sindsdien, dit wil zeggen sinds 1 januari 2002, zijn de gewesten onder meer bevoegd voor de samenstelling, organisatie, bevoegdheid en werking van de provinciale en de gemeentelijke instellingen¹. Die bevoegdheid heeft onder meer al geleid tot de goedkeuring van de twee belangrijke basisdecreten, het gemeentedecreet en het provinciedecreet. Maar ook de regeling voor de vestiging en invordering van de provincie- en gemeentebelastingen is hiervan een onderdeel. Tot nu toe is deze materie nog geregeld door een federale wet.

Het voorliggend ontwerp van decreet werd voorbereid door een werkgroep van deskundige ambtenaren, op initiatief van en binnen de VVSG. De Vlaamse Regering verleende haar principiële goedkeuring op 26 oktober 2007. Op 11 december 2007 bracht de afdeling wetgeving van de Raad van State advies² uit.

Drie uitgangspunten

Met het voorleggen van een nieuw invorderingsdecreet was het in de eerste plaats de bedoeling om een aantal onduidelijkheden uit te klaren die in de praktijk waren opgedoken bij de

toepassing van de huidige, nog federale, wet van 24 december 1996³. Het ontwerpdecreet zou dan ook moeten zorgen voor een meer transparante regelgeving. Daarnaast wordt ook geprobeerd om de procedure zoveel mogelijk te verbeteren en, waar mogelijk, te vereenvoudigen en te versoepelen. Het decreet sluit dan ook perfect aan bij de uitgangspunten die al aan de basis lagen van het provinciedecreet en van het gemeentedecreet: meer autonomie, meer maatwerk, meer mogelijkheden voor een beter bestuur.

Ten slotte wordt toch de continuïteit bewaard in die zin dat het nieuwe ontwerp nog steeds nauw aansluit bij de bestaande wet en er alleen waar nodig van afwijkt. Dat heeft het voordeel dat de meeste vernieuwingen en goede gewoontes, waar men sinds de wet van 1996 mee vertrouwd is geraakt, kunnen behouden blijven. Dat garandeert ook de inbedding in het fiscaal recht, via de blijvende verwijzing naar procedure-regels van het Wetboek van de inkomstenbelastingen (WIB).

De voornaamste wijzigingen in het ontwerp worden hierna belicht vanuit deze drie uitgangspunten.

Verduidelijkingen en meer transparantie

De procedure voor het indienen van een bezwaar tegen een belastingaan-

slag is volledig opgenomen in het ontwerpdecreet. De wet van 1996 moest in dit opzicht samen gelezen worden met een uitvoeringsbesluit⁴.

De elementen die het kohier moet bevatten zijn "uitgezuiverd"; in de wet van 1996 stonden een aantal elementen die niet relevant zijn of zelfs niet kunnen geweten zijn bij het vaststellen van het dossier, de verzendingsdatum bijvoorbeeld en de instantie en het adres waar het bezwaar moet ingediend worden; er is nu meer consequent bepaald wat op het kohier en wat op het aanslagbiljet moet vermeld worden.

De beknopte toelichting die moet meegestuurd worden met het aanslagbiljet is behouden maar er is duidelijker gesteld dat dit niet per se apart moet; de samenvatting mag ook op de achterzijde van het aanslagbiljet gedrukt worden of er mag een volledig reglement meegestuurd worden.

Conform de regels van de legistiek zijn de nodige definities vooraan in het decreet opgenomen. Zij worden onmiddellijk gevolgd door een duidelijke bepaling van het onderscheid tussen kohierbelastingen en contantbelastingen: dat onderscheid slaat enkel op de wijze van inning van de belasting.

Enkel bij kohierbelastingen is het mogelijk om de aangifteverplichting in te voeren.

¹ Artikel 6 § 1, VIII, van de Bijzondere Wet tot Hervorming van de Instellingen, zoals gewijzigd bij bijzondere wet van 13 juli 2001.

² Advies 43.776/VR

³ Wet van 24 december 1996 betreffende de vestiging en de invordering van provincie- en gemeentebelastingen, zoals gewijzigd bij de wet van 15 maart 1999.

Er is nu uitdrukkelijk gesteld dat een contantbelasting die niet wordt betaald, een kohierbelasting wordt. Zij wordt dit door opname in een kohier en krijgt vanaf dan alle kenmerken van een kohierbelasting, met inbegrip van een betalingstermijn van 2 maanden en een bezwaartermijn van 3 maanden vanaf de verzending van het aanslagbiljet. Vroeger bestond onduidelijkheid over het moment van eisbaarheid en over de ingangsdatum van de bezwaartermijn.

De terminologie is aangepast aan die van het gemeentedecreet. De vroegere term "dienstjaar" is vervangen, naar gelang het geval, door "aanslagjaar" of door "financieel boekjaar".

De bevoegde overheid inzake provinciebelastingen is niet langer de gouverneur, maar de deputatie. Ook dit past binnen de uitgangspunten van de twee basisdecreten die de analogie tussen gemeente en provincie zoveel mogelijk hebben willen doortrekken.

Overigens is het logisch dat zowel het uitvoerbaar verklaren van de kohieren, als het beslissen over bezwaren in beide gevallen aan het uitvoerend orgaan wordt toevertrouwd.

De termijnen die in de wet van 1996, moesten bijeen gepuzzeld worden via het WIB of via het gerechtelijk wetboek, zullen nu gewoon in het decreet bepaald worden. De verwarring scheppende bepaling uit de wet van 1996, dat bezwaren als gegrond worden beschouwd indien er niet tijdig is beslist, is uiteraard weggelaten. De beslissingstermijn voor de bevoegde overheid om uitspraak te doen over een bezwaar is vastgesteld op 6 maanden, eventueel te verlengen met 3 maanden in geval van ambtshalve vestiging. Het is een indicatieve termijn: overschrijding ervan heeft enkel tot gevolg dat de belastingschuldige de betwisting aan de bevoegdheid van de bevoegde overheid kan onttrekken door ze aan de rechtbank van eerste aanleg voor te leggen.

Vroeger was er discussie over het feit of personeelsleden die controles kunnen uitvoeren ambtenaren moesten zijn in statutair verband. Nu is bepaald dat de bevoegde personeelsleden - van de gemeente voor gemeentebelastingen, van de provincie voor provinciebelastingen - wel speciaal moeten worden aangesteld door respectievelijk het college van burgemeester en schepenen of de deputatie, maar dat het zowel personeelsleden in statutair of in contractueel verband kunnen zijn.

Meer autonomie - meer maatwerk - meer mogelijkheden

De controlemogelijkheden van de bevoegde ambtenaren zijn uitgebreid tot het stellen van alle nodige fiscale onderzoeks- en controleverrichtingen in verband met de toepassing van de belastingverordening. In de vroegere wet was de controlebevoegdheid beperkt tot overtredingen van de aangifteplicht. Aansluitend bij de uitgebreidere controlebevoegdheid wordt in het ontwerpdecreet ook bepaald dat de verplichting tot het voorleggen van boeken en bescheiden niet alleen geldt voor de belastingplichtigen maar ook voor iedereen die over dergelijke boeken of bescheiden zou beschikken.

Om die uitgebreidere controlebevoegdheid hard te kunnen maken is ook de mogelijkheid ingebouwd om andere overtredingen dan deze op de aangifteplicht te sanctioneren: er kan een administratieve boete opgelegd worden. Het is aan de gemeenteraad om desgewenst de aard van de overtreding en het bedrag van de boete te bepalen. De boete mag wel niet meer dan 500 € bedragen. Ze wordt, in voorkomend geval, ingevorderd naar analogie met de regels die gelden voor kohierbelastingen.

De ambtshalve vestiging, bij onvolledige, laattijdige of gebrekkige aangifte wordt een mogelijkheid in plaats van een verplichting. In de wet van 1996 ging het wel om een verplichting. Volgens het ontwerpdecreet zal de bevoegde overheid kunnen oordelen, naargelang de noodwendigheden van het geval, of ze van die mogelijkheid gebruik maakt. Indien niet van deze mogelijkheid gebruik gemaakt wordt, moet de voorgeschreven procedure niet gevolgd worden maar bestaat de mogelijkheid tot verlenging van de aanslagtermijn dus ook niet en kan evenmin een belastingverhoging worden opgelegd.

Twee wijzigingen moeten toelaten om het organiseren van de hoorplicht aanzienlijk te vergemakkelijken. Nu moet een hoorzitting in principe georganiseerd worden naar aanleiding van elk bezwaar over een belastingaanslag. Bovendien moet de bevoegde overheid, nu dus het college van burgemeester en schepenen of de gouverneur, zelf instaan voor het horen. Het decreet zal echter voorzien dat een hoorzitting enkel moet georganiseerd worden indien de bezwaarindienaar of zijn vertegenwoordiger erom vraagt in zijn bezwaarschrift. Bovendien zal de bevoegde overheid (in het decreet wordt dat het college van burgemeester en schepenen of de deputatie) de hoorzitting niet zelf moeten houden maar kan ze daarvoor een van haar leden aanduiden, of zelfs een personeelslid.

De termijn voor het indienen van een bezwaar wordt door het decreet teruggebracht tot 3 maanden. Sinds kort⁵ bedraagt die termijn 6 maanden. Via de verwijzingsregel in artikel 12 van de wet van 1996 moet de bezwaartermijn immers berekend worden zoals in het WIB. Daar vond men een verlenging tot 6 maanden nodig (omdat de termijn om uitspraak te doen ook 6 maanden bedraagt). Die verlenging is echter niet overgenomen in het ontwerpdecreet.

⁴ Het koninklijk besluit van 12 april 1999 tot bepaling van de procedure voor de gouverneur of voor het college van burgemeester en schepenen inzake bezwaarschrift tegen een provincie- of gemeentebelasting.

⁵ Met ingang van 1 augustus 2006. De verlenging tot 6 maanden gebeurde door de wijziging van artikel 371 van het Wetboek van inkomstenbelastingen bij de artikelen 7 tot 9 van de programmawet van 20 juli 2006.

Een dergelijke lange bezwaartermijn is niet nodig voor provincie- en gemeentebelastingen die doorgaans toch eenvoudiger zijn dan de diverse federale inkomstenbelastingen. Bovendien houdt een te lange termijn het invorderingsrecht van het lokaal bestuur onnodig lang in onzekerheid.

De startdatum voor het berekenen van de termijn is bepaald zoals in het gemeente- en provinciedecreet: drie maanden te rekenen vanaf de derde dag volgend op de datum van verzending van het aanslagbiljet of vanaf de kennisgeving van de aanslag of vanaf de datum van de contante inning.

Indien het aanslagbiljet met de post wordt verzonden begint de termijn maar te lopen de derde kalenderdag volgend op de verzending ervan. Deze bepaling is zo geformuleerd om in overeenstemming te zijn met het standpunt van het Grondwettelijk Hof. Dat heeft er al meermaals op gewezen dat het recht van verdediging wordt geschaad indien de termijn al begint te lopen op een ogenblik dat de geadresseerde nog geen kennis heeft kunnen nemen van het aanslagbiljet. Dit is het geval indien de datum van verzending zelf als startdatum wordt genomen. Om rechtsonzekerheid te vermijden gaat de termijn daarom in op de dag waarop de geadresseerde naar alle waarschijnlijkheid wel heeft kunnen kennis nemen van de inhoud van het aanslagbiljet, namelijk de derde dag volgend op de verzending.

De mogelijkheid wordt voorzien om gebruik te maken van moderne communicatiemiddelen, als e-mail en fax (zogenaamde duurzame dragers) om bezwaren in te dienen. De bevoegde overheid van de gemeente of provincie moet dan wel voorzien in de mogelijkheid. In dat geval moeten de gepaste contactgegevens ook op het aanslagbiljet worden vermeld. De ontvangstmeldingen kunnen ook langs deze weg gebeuren.

Coherentie met de wet van 1996 en met het WIB

De meeste basisregels van de wet van 1996 zijn gewoon hernomen in het ontwerpdecreet:

- het onderscheid tussen kohierbelastingen en contant te betalen belastingen
- het vaststellen en uitvoerbaar verklaren van de kohieren door het uitvoerend orgaan
- het inkohieren van contantbelastingen die niet worden betaald
- het opsplitsen van de bezwarenbehandeling in een administratieve fase die als filter dient voor de eigenlijke juridictionele fase: de beslechting van het geschil door de rechter
- de administratieve bezwarenbehandeling door het uitvoerend orgaan.

Ook een aantal regels die ontleend zijn aan de procedure uit het WIB zijn behouden:

- de voorschriften die moeten gevolgd worden bij ambtshalve vestiging
- de speciale aanstelling van personeelsleden met fiscale onderzoeksbevoegdheden
- de rechten en beperkingen van deze controleurs, het toegangsrecht bijvoorbeeld.
- zoals in het WIB is het recht om bezwaar in te dienen tegen een belastingaanslag, toegekend aan de belastingsschuldige; op die manier heeft ook diegene die hoofdelijk aansprakelijk is voor de betaling van de belastingsschuld, het recht om bezwaar in te dienen. De wet van 1996 kende dat recht enkel toe aan de belastingplichtige

Zelfs de verwijzingsregel naar Titel VII van het WIB is hernomen, zij het nu in artikel 11 van het ontwerpdecreet. Hierdoor wordt de eerder technische regeling van de vestiging en de invordering toepasselijk gemaakt.

De verwijzing betreft nu ook hoofdstuk 6 van Titel VII van het WIB: de uitbreiding is vooral bedoeld om de hervestiging van vernietigde aanslagen, conform de artikelen 355 en 356 van het WIB, ook toe te laten inzake provincie- en gemeentebelastingen.

De verwijzing naar hoofdstuk 10 daarentegen, dat de strafmaatregelen bevat, werd weggelaten. Het ontwerpdecreet bevat nu immers zelf strafmaatregelen.

Als het ontwerp effectief wordt goedgekeurd door het Vlaams Parlement zal het toepasselijk zijn op de provincie- en gemeentebelastingen die contant worden geïnd vanaf 1 januari 2009 of die in kohieren zijn opgenomen die vanaf 1 januari 2009 uitvoerbaar worden verklaard.

We wachten nu dus op de goedkeuring van het Vlaams Parlement.

U kunt de tekst van het ontwerpdecreet ook nalezen op de website van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur, bij de rubriek regelgeving/wetgeving/andere wetgeving gesorteerd op datum.

Stefaan Swaels

Gemeentefonds en Stedenfonds bekeken vanuit nieuwe clusterindeling Dexia

Situering

In 2003 werd het Gemeentefonds in een nieuw kleedje gestoken en werd ook het Stedenfonds opgericht. Ondertussen vijf jaar geleden en tijd dus om eens terug te blikken wat deze fondsen concreet aan inkomsten genereren. Deze keer wordt er gekeken vanuit de invalshoek van de nieuwe sociaal-economische clusterindeling van Dexia waarover Katie Heyse in Binnenband nr. 55 al een artikel schreef. Voor gedetailleerde info over deze nieuwe clusterindeling verwijs ik u dan ook naar dat artikel. De 16 clusters en de groepen waartoe ze behoren kunnen telkens in de gedetailleerde overzichtstabel teruggevonden worden. Om eenmalige uitschieters uit te sluiten werd er zowel voor het Gemeentefonds als het Stedenfonds gewerkt met het gemiddelde per inwoner voor de periode 2003-2007.

Gemeentefonds

Om het werkbaar te houden wordt, wat het Gemeentefonds betreft, enkel het globale aandeel voor gemeente en OCMW samen gehanteerd. Alhoewel de onderlinge verdeling gemeente - OCMW in dit artikel niet verder aan bod komt, wil ik hierover nog het volgende opmerken: het rechtstreeks aandeel van het OCMW in het Gemeentefonds zakt van 5,72% in 2003 naar 5,52% in 2007. Het aantal gemeenten zonder rechtstreeks aandeel van het OCMW steeg lichtjes van 23 in 2003 naar 25 in 2007. Daarnaast is het ook zo dat een aantal gemeenten en OCMW's bij de start van het nieuwe Gemeentefonds een forfaitair

bedrag overeenkwamen. Wanneer er geen nieuw forfaitair bedrag wordt meegedeeld, blijft het rechtstreeks aandeel van het OCMW behouden op het oorspronkelijk meegedeelde bedrag. In het geval van stijgende aandelen, zorgt dit natuurlijk voor een sluipende vermindering van het aandeel van het OCMW. In ieder geval is de rechtstreekse financiering van de OCMW's in het Gemeentefonds lager dan de 8% die als standaard voorzien werd. Uiteraard hebben de OCMW's naast hun rechtstreeks aandeel in het Gemeentefonds nog een tweede inkomstenbron, nl. de gemeentelijke bijdrage. Blijkbaar geeft men er de voorkeur aan om de OCMW's vooral via deze bijdrage van geldmiddelen te voorzien.

Clusters binnen het Gemeentefonds

Het Gemeentefonds wordt berekend op basis van een aantal maatstaven die op hun beurt weer kunnen samengevat worden in vijf clusters waarvan één cluster voorbehouden is voor een aantal geselecteerde gemeenten en vier clusters waar alle gemeenten voor in aanmerking komen.

bijzondere financiering (voorbehouden voor een aantal geselecteerde gemeenten)

De bijzondere financiering is de belangrijkste cluster met een aandeel van 40,8% van de dotatie. Eenenvestig gemeenten werden geselecteerd en onderverdeeld in 5 categorieën: gemeenten met meer dan 200.000 inwoners (Antwerpen en Gent), gemeenten

met meer dan 100.000 en minder dan 200.000 inwoners (Brugge), gemeenten die erkend worden als provinciale stad of als centrumstad en de kustgemeenten. Deze selectie gebeurde aan de hand van drie typologieën: de indeling van de SERV, het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen en de vroegere clusterindeling van Dexia¹. De verdeling van de middelen gebeurt aan de hand van de verhouding tussen het aantal inwoners van de gemeente en deze van de categorie waartoe de gemeente behoort. Een gemeente kan ook tot twee categorieën behoren. Dat is het geval voor Brugge, Oostende en Knokke-Heist.

centrumfunctie (alle gemeenten)

Deze groep bestaat uit de maatstaven actieve bevolking en leerlingen en heeft een gewicht van 8% in de totale verdeling.

fiscale draagkracht (alle gemeenten)

De inkihieringsbedragen voor de personenbelasting en het kadastraal inkomen vormen samen de groep fiscale draagkracht met een aanzienlijk gewicht van 30,2%. De cluster fiscaliteit is de enige cluster in het Gemeentefonds waarbij het principe van de omgekeerde evenredigheid geldt. Concreet betekent dit dat hoe meer inkomsten uit fiscaliteit een gemeente zelf kan verwerven, hoe minder ze krijgt uit het Gemeentefonds. Het omgekeerde geldt natuurlijk evenzeer.

open ruimte (alle gemeenten)

Hier is er maar één maatstaf met dezelfde naam en ook een klein gewicht: 6%.

¹ Enkel voor de centrumsteden. Voor de provinciale steden gebeurde de selectie op basis van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen.

sociale maatstaven (alle gemeenten) WIGW's, laaggeschoolde werklozen, kansarme geboorten, leefloners en het aantal sociale huurappartementen halen een gezamenlijk gewicht van 15%.

Score 16 Dexia-clusters per cluster Gemeentefonds

Voor iedere sociaal-economische cluster werd nagegaan hoe zij scoorden per maatstaf in het Gemeentefonds. De verschillende maatstaven werden samengevat in vijf clusters: bijzondere financiering, centrumfunctie, fiscaliteit, open ruimte en sociale maatstaven.

bijzondere financiering

Eigenlijk zijn er maar vier sociaal-economische clusters die structureel genieten van de bijzondere financiering. Bij de grote en regionale steden-hoofdplaatsen halen Antwerpen en Gent het hoogste bedrag van 717 euro bijzondere financiering per inwoner en Leuven en Hasselt het laagste bedrag van 149 euro per inwoner.

Bij de cluster van regionale steden scoort Vilvoorde het zwakst met 50,5 euro bijzondere financiering per inwoner en ligt daarmee ver onder het gemiddelde van 142 euro. Dit komt omdat Vilvoorde de enige gemeente binnen deze cluster is die in het Gemeentefonds niet het statuut van centrumstad heeft.

De kustgemeenten hebben allemaal bijzondere financiering. Met uitzondering van Knokke-Heist, bedraagt dit 51 euro per inwoner. Knokke-Heist scoort dubbel zo goed als de andere kustgemeenten, omdat ze naast de groep van de kustgemeenten ook mee opgenomen is in de groep van de provinciale steden.

Bij de cluster van de middelgrote steden (V5) zien we een gemengd beeld. Vijftien gemeenten hebben een bijzondere financiering van 50,5 euro per inwoner: Aarschot, Dendermonde, Diest, Eeklo, Geel, Halle, Herentals, Ieper, Lier, Mol, Oudenaarde, Sint-Truiden, Tielt, Tienen en Tongeren. Negen anderen daarentegen hebben dit niet: Diksmuide, Ge-

raardsbergen, Leopoldsburg, Ninove, Poperinge, Torhout, Veurne, Wetteren en Zottegem. Dit scheelt natuurlijk een slok op een borrel en komt globaal genomen ook tot uiting in de eindafrekening.

Voor de twaalf overblijvende clusters speelt de bijzondere financiering geen of nauwelijks een rol. Er zijn wel een paar individuele gemeente die in het Gemeentefonds het statuut van provinciale stad hebben. Het gaat concreet om Ronse en Lokeren (V7), Deinze (V13) en Waregem (V8)

centrumfunctie

Bij de woongemeenten scoren de gemeenten in landelijke zones en de stadstrand nagenoeg gelijk. De cluster van de agglomeratiegemeenten met tertiaire activiteit haalt zowat dubbel zoveel inkomsten voor de parameter actieve bevolking dan de andere clusters binnen haar groep en scoort ook nog behoorlijk op het aantal leerlingen. De residentiële randgemeenten scoren het best wat leerlingen betreft maar moeten door hun modale score bij actieve bevolking de agglomeratiegemeenten met tertiaire activiteit een heel eind laten voorgaan als best scorende cluster bij de woongemeenten.

Bij de groep landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten scoort de cluster van landelijke gemeenten met sterke demografische groei beter qua centrumfunctie dan de erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing en de kleine agrarische gemeenten en dit door een veel betere score voor de maatstaf leerlingen. Wat actieve bevolking betreft, zijn de verschillen veel minder uitgesproken. Hier scoren de erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing trouwens het best.

Wat de groep van gemeenten met een concentratie van economische activiteit betreft, halen de landelijke en agrarische gemeenten met industriële activiteit maar een magere score voor

de maatstaf leerlingen t.o.v. de steden en agglomeratiegemeenten met industrieel karakter en de verstedelijkte plattelandsgemeenten met industriële activiteit. Deze laatste twee halen gelijkaardige scores voor de maatstaf actieve bevolking terwijl de cluster van de landelijke en agrarische gemeenten met industriële activiteit ook hier het laagste aandeel behaalt. De verstedelijkte plattelandsgemeenten scoren uiteindelijk wat beter dan de steden en agglomeratiegemeenten met industrieel karakter. De landelijke en agrarische gemeenten hinken qua centrumfunctie duidelijk achterop binnen hun groep.

Bij de groep van semistedelijke gemeenten of agglomeratiegemeenten moeten de weinig verstedelijkte gemeenten de duimen leggen voor de sterk verstedelijkte gemeenten met lage inkomens. De score is zo'n 3 euro per inwoner lager voor actieve bevolking en 4 euro per inwoner lager voor het aantal leerlingen.

Dat de groep van de centrumsteden het beste scoort voor de cluster centrumfunctie in het Gemeentefonds is eigenlijk vanzelfsprekend. De cluster grote steden en regionale steden-hoofdsteden scoort het beste op beide maatstaven. Het verschil met de cluster regionale steden is wel niet zo groot voor actieve bevolking: 16,22 euro t.o.v. 15,03 euro per inwoner. Voor leerlingen is het verschil tussen beide clusters al groter: 22,88 euro t.o.v. 18,74 euro. De cluster middelgrote steden scoort 11,82 euro per inwoner voor actieve bevolking en 16,44 euro per inwoner voor leerlingen. De kustgemeenten bevinden zich in de lagere middenmoot van de 16 clusters. Zij scoren 8,25 euro per inwoner voor actieve bevolking en 4,95 euro per inwoner voor leerlingen.

fiscaliteit

Er zijn drie sociaal-economische groepen die homogeen scoren op fiscaal vlak. Twee groepen doen dit in positieve zin: de clusters van de groep landelijke

gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten staan broederlijk samen bovenaan met de cluster van de erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing als absolute uitschieter. De clusters van de groep semistedelijke gemeenten of agglomeratiegemeenten doen hen dit na. De woongemeenten scoren ook (maar niet volledig) homogeen maar dan niet in de door hun gewenste zin wellicht. Zij halen voor fiscaliteit het minste aandeel uit het Gemeentefonds. Enkel de cluster van de woongemeenten in landelijke zones kan zich afscheiden van zijn groepsgenoten en landt rond het Vlaamse gemiddelde.

Bij de groep gemeenten met een concentratie aan economische activiteit is het beeld wat verscheidener. De landelijke en agrarische gemeenten met industriële activiteit doen het heel behoorlijk. De verstedelijkte plattelandsgemeenten met industriële activiteit duiken wat onder het Vlaamse gemiddelde terwijl de steden en agglomeratiegemeenten met industrieel karakter nog iets lager eindigen.

De groep van de centrumgemeenten haalt geen opvallende score qua fiscaliteit. De middelgrote steden halen wat meer en de regionale steden wat minder dan het Vlaamse gemiddelde van 82,37 euro per inwoner. De grote steden en regionale steden-hoofdplaatsen halen slechts 73 euro per inwoner. De regionale steden en zeker de grote steden en regionale steden-hoofdplaatsen krijgen immers minder voor de maatstaf kadastraal inkomen. Voor personenbelasting daarentegen liggen de centrumgemeenten erg dicht bij elkaar en bij het Vlaams gemiddelde. Het erg lage aandeel van de kustgemeenten voor kadastraal inkomen zorgt ervoor dat deze cluster ook niet zoveel middelen genereert voor fiscaliteit.

open ruimte

Voor de cluster landelijkheid in het Gemeentefonds worden een achttal categorieën van open ruimte in rekening

gebracht zoals b.v. grasland, akkerland, tuinen en parken, bossen... Dat de groep van de landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten hier goed scoort, hoeft niet te verwonderen. De drie clusters van deze groep staan netjes samen in de top drie. Vooral de kleine agrarische gemeenten en de erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing scoren hier bijzonder goed. De groep van de centrumgemeenten doet het hier niet goed en dit wordt uiteraard veroorzaakt door de clusters regionale steden en grote steden en regionale steden-hoofdplaatsen. Het aandeel van de cluster van de middelgrote steden is hier wel een aangename verrassing. Bij de groep van de woongemeenten bengelen de agglomeratiegemeenten en de residentiële randgemeenten helemaal onderaan. De cluster steden en agglomeratiegemeenten met industrieel karakter doet het ook een pak minder goed dan haar collega's bij de groep gemeenten met een concentratie van economische activiteit.

sociale maatstaven

De groep van de woongemeenten haalt heel wat minder inkomsten uit de sociale parameters dan het Vlaamse gemiddelde dat zo'n 41 euro per inwoner bedraagt. Er wordt vooral laag gescoord op kansarme geboorten, laaggeschoolde werklozen, leefloners en sociale huurappartementen. De landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten, vertonen hetzelfde beeld. De groep gemeenten met een concentratie van economische activiteit scoort ook niet hoog. Dit komt vooral door lagere aantallen kansarme geboorten en leefloners. Voor de clusters landelijke en agrarische gemeenten en verstedelijkte plattelandsgemeenten met industriële activiteit komt daar nog een laag aandeel voor de sociale huurappartementen bij.

Bij de groep semistedelijke gemeenten of agglomeratiegemeenten scoren de sterk verstedelijkte gemeenten met lage inkomens hoger dan het Vlaamse

gemiddelde met uitzondering van de leefloners. Bij de weinig verstedelijkte gemeenten met demografische achteruitgang liggen de aantallen, met uitzondering van de WIGW's, veel lager dan hun groepsgenoot. Binnen de groep centrumgemeenten halen de grote steden en regionale steden-hoofdplaatsen topscores met uitzondering van de WIGW's. Ook de regionale steden scoren hier hoog in tegenstelling tot de middelgrote steden. De kustgemeenten scoren laag voor kansarme geboorten en sociale huurappartementen maar hebben evenwel meer WIGW's, laaggeschoolde werklozen en leefloners.

eindaandeel

Nadat de aandelen per maatstaf berekend zijn, wordt een waarborgmechanisme toegepast waarbij de gemeenten met een berekend aandeel dat hoger is dan hun waarborg, het tekort bijpassen van de gemeenten waarvan het berekend aandeel lager is dan hun waarborg. Als sluitstuk van de berekening is er nog de correctie voor lage fiscaliteit. Voor gemeenten waarvan de aanslagvoet APB lager is dan 5% en de opcentiemen OV lager zijn dan 700 opcentiemen wordt het aantal ingeperkt. Het bedrag dat deze gemeenten moeten afstaan, wordt verdeeld onder alle gemeenten die bijdragen tot het waarborgmechanisme en zelf niet onderworpen zijn aan fiscale penalitatie.

Als we het eindaandeel per inwoner van naderbij bekijken, kunnen we een zeer sterke cohesie vaststellen tussen de clusters van de verschillende sociaal-economische groepen. In de eindrangschikking sluiten de clusters van vijf op de zes groepen op mekaar aan. Bij de groep van de semistedelijke gemeenten of agglomeratiegemeenten is dit echter niet het geval en zijn de clusters helemaal uit mekaar gespeeld in de eindrangschikking.

De drie clusters van de groep centrumgemeenten staan helemaal bovenaan. De cluster van de kustgemeenten komt op de vierde plaats. De cluster van de sterk verstedelijkte gemeenten met lage

inkomens situeert zich op plaats vijf. De weinig verstedelijkte gemeenten met demografische achteruitgang doet het veel minder goed. Vooral door hun zwakke score op de sociale maatstaven komen zij ver weg van hun groepsgeenoot op de twaalfde plaats terecht. Vanaf plaats zes tot plaats elf volgen de clusters van de groepen landelijke gemeenten-verstedelijkte plattelandsgemeenten en gemeenten met een concentratie van economische activiteit. De clusters van de groep van de woongemeenten sluiten gezamenlijk de rangschikking af.

Stedenfonds

Dertien steden genieten van het Stedenfonds. Deze steden vinden we allemaal terug binnen de clusters van de regionale steden en de grote steden en regionale steden-hoofdplaatsen. Vilvoorde daarentegen hoort wel bij de cluster van de regionale steden maar is niet opgenomen in het Stedenfonds. De middelen van het Stedenfonds worden in tegenstelling tot het Gemeentefonds waar er een aantal maatstaven voorzien zijn, enkel op basis van het aantal inwoners berekend. Wel gelijkaardig met het Gemeentefonds is de waarborgregeling waarbij de gemeenten met een berekend aandeel dat hoger is dan hun

waarborg het tekort bijpassen van de gemeenten met een berekend aandeel dat lager is dan hun waarborg. Genk, Mechelen en Oostende genieten van dit waarborgmechanisme veel lager. In de tabel hieronder wordt het detailoverzicht van de 2 clusters weergegeven. Bij de regionale steden valt Vilvoorde op in negatieve zin. Haar aandeel is ondermaats in vergelijking met de andere regionale steden en dit heeft een dubbele oorzaak. Enerzijds heeft Vilvoorde als enige niet het statuut van centrumstad binnen het Gemeentefonds en anderzijds is zij ook de enige stad die niet opgenomen is in het Stedenfonds. Bij de grote steden haalt niet Antwerpen, maar Gent het hoogste aandeel per inwoner.

Regionale steden (Cluster V14)	Gemeentefonds/inw	Stedenfonds/inw	Gemeentefonds + Stedenfonds/inw
gemiddelde	311,26	34,85	346,11
Aalst	299,28	25,08	324,36
Genk	329,07	86,23	415,30
Kortrijk	320,23	26,99	347,22
Mechelen	342,62	49,04	391,66
Roeselare	302,03	23,06	325,09
Sint-Niklaas	315,55	23,05	338,60
Turnhout	326,32	27,78	354,10
Vilvoorde	211,70	0,00	211,70
Grote steden en regionale steden-hoofdplaatsen (Cluster V15)			
gemiddelde	747,52	77,30	824,82
Antwerpen	930,81	99,63	1.030,44
Brugge	433,29	23,99	457,28
Gent	945,18	100,59	1.045,77
Hasselt	306,83	23,06	329,89
Leuven	335,24	28,56	363,80
Oostende	380,24	60,54	440,78

groep	cluster	Inwoners (2003-2007)	bijzondere financiering/inwoner	actieve bevolking/inwoner	leerlingen/inwoner	centrum/inwoner	PB/inwoner	KI/inwoner	fiscaliteit/inwoner	open ruimte/inwoner	WIGW/inwoner	kansarme gebornten/inw	laaggeschoolde werklozen/inwoner	leefloners/inwoner	sociale huurappartementen/inw	sociaal/inwoner	eindbedrag/inwoner	rangschikking
1	V2	333.216	0,00	7,37	4,21	11,58	45,54	37,07	82,62	17,51	2,52	2,34	6,69	4,36	1,20	17,10	131,35	14
1	V1	354.161	0,00	7,29	4,35	11,64	38,34	31,92	70,26	16,93	2,09	1,94	4,81	4,00	1,96	14,80	121,27	15
1	V10	361.395	0,00	14,32	5,80	20,12	40,50	22,28	62,77	5,83	1,81	3,08	7,30	7,47	4,63	24,29	135,04	13
1	V11	227.915	0,00	7,11	7,42	14,53	36,69	21,41	58,10	7,48	1,43	2,87	5,03	5,39	3,26	17,99	117,90	16
		woongemeente																
2	V9	174.276	0,00	6,07	1,74	7,81	53,28	44,04	97,32	53,00	3,03	3,03	7,70	3,32	0,81	17,89	171,72	7
2	V3	293.370	0,00	8,61	2,88	11,49	63,26	41,91	105,17	41,81	3,60	3,50	7,97	4,34	0,72	20,13	174,77	6
2	V12	542.746	0,00	7,49	7,09	14,57	60,32	38,05	98,37	28,22	2,43	3,70	10,73	4,66	2,88	24,41	163,54	8
		woongemeente																
3	V4	253.405	0,00	9,50	2,64	12,14	57,47	33,41	90,88	27,05	2,90	3,68	8,01	3,58	2,09	20,25	148,89	11
3	V13	188.976	7,54	13,09	10,68	23,77	52,84	24,07	76,91	23,20	2,40	3,27	8,53	4,05	2,21	20,46	151,15	9
3	V8	190.712	9,52	12,71	8,70	21,41	49,00	22,85	71,86	11,43	2,68	3,54	8,28	7,74	7,43	29,66	150,76	10
		woongemeente																
4	V6	291.238	0,00	5,78	4,32	10,10	49,69	43,22	92,91	17,75	2,70	3,49	9,60	5,86	2,85	24,49	144,49	12
4	V7	523.379	5,97	8,62	8,33	16,95	60,16	37,14	97,29	11,12	2,84	10,45	13,87	9,90	8,76	45,82	182,06	5
		woongemeente																
5	V5	651.217	35,45	11,82	16,44	28,26	52,69	32,36	85,06	21,20	3,08	6,46	11,16	8,49	6,27	35,46	202,62	3
5	V14	494.183	141,88	15,03	18,74	33,77	52,60	26,44	79,04	6,32	3,02	10,94	15,12	15,49	11,30	55,86	311,26	2
5	V15	1.036.964	545,40	16,22	22,88	39,10	51,99	20,98	72,97	2,87	3,01	22,71	16,57	28,81	25,27	96,37	747,52	1
		woongemeente																
6	V16	138.317	63,37	8,25	4,95	13,20	53,60	17,93	71,53	16,85	3,35	6,36	11,92	13,04	3,38	38,05	187,95	4
		6.055.471	111,29	10,91	10,91	21,82	51,82	30,55	82,37	16,37	2,73	8,18	10,91	10,91	8,18	40,91	272,76	

cluster	naam cluster	cluster	naam cluster	cluster	naam cluster
	woongemeenten 1		gemeenten met een concentratie van economische activiteit 3		centrumgemeenten 5
V2	1.1. Woongemeenten in landelijke zones	V4	3.1. Landelijke en agrarische gemeenten met industriële activiteit	V5	5.1. Middelgrote steden
V1	1.2. Woongemeenten in de stadtrand	V13	3.2. Verstedelijkte plattelandsgemeenten met industriële activiteit en demografische groei	V14	5.2. Regionale steden
V10	1.3. Agglomeratiegemeenten met tertiaire activiteit	V8	3.3. Steden en agglomeratiegemeenten met industrieel karakter	V15	5.3. Grote steden en regionale steden-hoofplaatsen
V11	1.4. Residentiële randgemeenten met hoge inkomens		semistedelijke gemeenten of agglomeratiegemeenten 4		toeristische gemeenten 6
	landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten 2	V6	4.1. Weinig verstedelijkte gemeenten met demografische achteruitgang	V16	6.1. Kustgemeenten
V9	2.1. Kleine agrarische gemeenten	V7	4.2. Sterk verstedelijkte gemeenten met lage inkomens		
V3	2.2. Erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing				
V12	2.3. Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei				

Stefaan Desmet, financieel beheerder provincie Oost-Vlaanderen en Gerd Dottermans

Vlaamse Provinciefinanciën

Ontsluiting van de gegevens vervat in de jaarrekening van de 5 Vlaamse provincies

Via een samenwerking tussen het Agentschap voor Binnenlands Bestuur (ABB), de Vereniging van Vlaamse Provincies (VVP) en de financiële diensten van de 5 provincies kon de financiële informatie vervat in de jaarrekening van de provincies ontsloten worden. Zowel uit de samenstelling van de balans als uit deze van de resultatenrekening kunnen we heel wat leren.

Situering

Binnen het Agentschap voor Binnenlands Bestuur (ABB) werd reeds heel wat informatie rond de financiën van verschillende lokale besturen verzameld en ontsloten. We kunnen daarbij o.a. verwijzen naar het jaarbeeld, naar het rapport gemeentefinanciën en naar de website van het agentschap www.vlaanderen.be/binnenland rubriek publicaties.

Voor de jaarrekeningen van de Vlaamse provincies was dit vooralsnog niet het geval.

In tegenstelling met bijvoorbeeld de gemeenten bestaat er geen enkele wettelijke bepaling die de provincies verplicht om hun jaarrekeningen in elektronische vorm over te maken aan het ABB.

De rekeningstelsels van de verschillende provincies zijn in de praktijk niet volledig uniform. Ze dienen wel te passen binnen het minimum algemeen rekeningstelsel (MAR) zoals bepaald bij MB van 15 februari 2001 (BS 28 februari 2001).

Vlotte samenwerking tussen de VVP, ABB en de 5 Vlaamse provincies

Om aan de informatiebehoeften rond provinciefinanciën te voldoen werd er dan ook op informele wijze samengewerkt tussen de Vereniging van Vlaamse Provincies (VVP), het ABB en de financiële diensten van de 5 Vlaamse provincies.

Daarbij levert elke provincie een lijst aan met hun algemene rekeningen en het bijhorend saldo. De omzetting naar het MAR-stelsel gebeurt binnen het ABB.

De beschikbaarheid van deze gegevens in elektronische vorm heeft een aantal belangrijke voordelen tegenover de papieren rapportering.

- De gegevens kunnen op een gemakkelijke en goedkope manier verspreid worden naar alle belanghebbenden (bijvoorbeeld via een elektronisch rekenblad op het internet).
- Geïnteresseerden (studiebureaus, thesisstudenten...) raken vlot aan de nodige gegevens.
- Het Agentschap voor Binnenlands Bestuur zelf kan deze gegevens gebruiken ter verbetering van de kwaliteit van haar rapporteringen naar allereerste instellingen zoals het INR, NBB...

Cijfermateriaal

Het meest recente boekjaar waarvoor we voor de 5 provincies over de jaarrekening beschikken is 2006.

Deze cijfers zullen hieronder beknopt besproken worden.

De balans

De balans biedt een overzicht van de bezittingen, de vorderingen, de schulden en het eigen vermogen van de provincie op een bepaald moment.

Figuur 1 en 2 geven een vereenvoudigd overzicht van de balansstructuur van de Vlaamse provincies.

Eind 2006 bedroeg het gecumuleerd balanstotaal 2.300.325.622 euro.

Niet toevallig vormen de materiële vaste activa de belangrijkste post van de actiefzijde van de balans (51%), gevolgd door de geldbeleggingen en liquide middelen (19%).

Hoewel de toepassing van de boekhoudregels enigszins kan verschillen van provincie tot provincie, vallen er toch een aantal interessante conclusies te trekken.

Op 31 december 2006 bedroeg het onroerend patrimonium van de provincies 992.651.063 euro. Dit is een stijging van ruim 6% ten opzichte van 2003. De gebouwen zijn gewaardeerd op 696 miljoen. Hoewel de provincies in de beginbalans hun wegen niet hoefden te waarderen, was het wegennet door de investeringen sindsdien eind 2006 toch reeds geactiveerd voor 35,6 miljoen euro.

Het roerend patrimonium was in 2006 goed voor 67.255.453 euro.

Het valt verder op dat 4 van de 5 Vlaamse provincies voorraden boeken, zij het dat het vaak een ijzeren voorraad betreft. Vier provincies werken ook met overlopende rekeningen, hoewel de combinatie van een budgettaire en een algemene boekhouding dat niet altijd evident maakt. De nieuwe provinciale boekhouding, ingevoerd in 2002-2003, legt op dat vlak duidelijker eisen op dan de nieuwe gemeenteboekhouding.

Verder valt het op dat 70% van de korte termijnbeleggingen zich bij 2 provincies situeren.

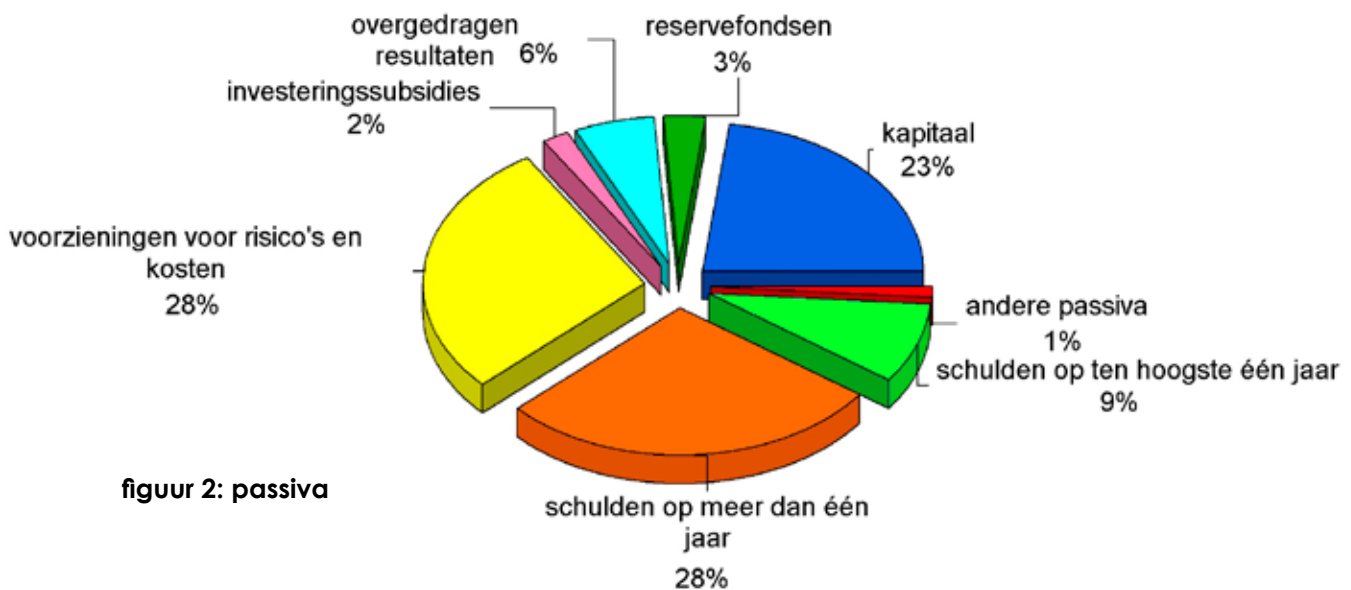
Langs de passivazijde zijn kapitaal, schulden op meer dan één jaar en voorzieningen voor risico's en kosten de belangrijkste posten. Samen maken ze ongeveer 80% van het passief uit. De schulden zijn

goed voor 37% van het passief, in 2003 was dit nog 43%. De totale schulden bedroegen eind 2006 843.642.521 euro, waarvan bijna 647 miljoen op lange termijn.

Eén provincie verminderde reeds in 2005 het bedrag aan openstaande leningen met liefst 29 miljoen euro.

In de balansen van 2006 boekte men 88,7 miljoen voor de periodieke kapitaalsaflossingen in 2007.

4 van de 5 provincies hebben op hun balans aanzienlijke voorzieningen aangelegd voor de pensioenen, in het totaal voor 643 miljoen euro. De provincies zijn duidelijk reeds bezig met de gevolgen van de vergrijzing.

Resultatenrekening

Analyseren we nu de structuur van de kosten en de opbrengsten van de provincie. Uit figuur 3 blijkt dat de werkingskosten 96% van de totale kosten uitmaken. De financiële kosten (intresten op leningen, bijdragen in de exploitatieverliezen van intercommunales, bankkosten en dergelijke) bedragen 4% en de uitzonderlijke kosten zijn verwaarloosbaar. Het betreft hier onder meer minderwaarden bij de realisatie van vaste activa. Bekijken we de werkingskosten verder in detail (figuur 4), dan stellen we vast dat

het grootste deel ervan wordt besteed aan de betaling van wedden en vergoedingen (47%). Onder meer de werkwijze betreffende de pensioenen (eigen pensioenkas of aansluiting bij een externe kas) en de eventuele aanwezigheid van een uitgebreid onderwijsnet met veel (grotendeels) gesubsidieerde personeelsleden zorgen hier voor aanzienlijke verschillen tussen de provincies.

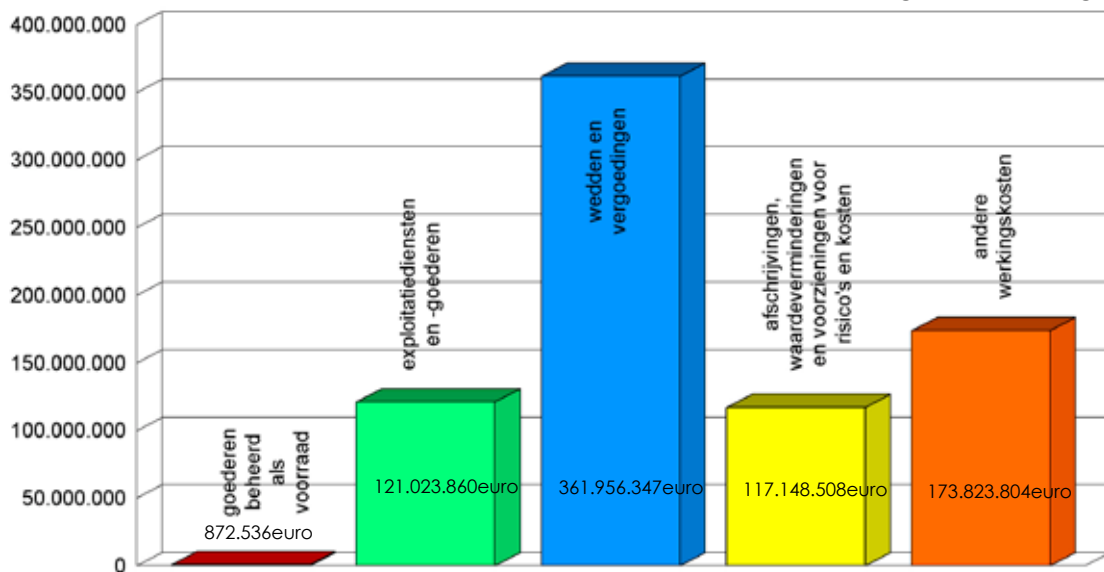
Exploitatiediensten en -goederen (huurgelden, onderhoudscontracten, alge-

mene werkingskosten zoals kantoorbenodigdheden en kosten voor gebouwen, voertuigen, wegen...) staan in voor 16%; afschrijvingen voor 15%. De toelagen die de Vlaamse provincies uitbetalen om hun beleid inzake cultuur, welzijn, milieu, economie..., te ondersteunen, bedragen 173,8 miljoen, dit is 22% van de totale kosten. Hierbij dient wel opgemerkt dat de provinciebesturen ook zogenaamde investeringsubsidies in de regel betalen op de werkingskosten en niet gaan activeren.

figuur 3: kosten

figuur 4: wervingskosten

Figuur 5 geeft een opdeling van de opbrengsten. De werkingsopbrengsten bedragen 93% van de totale opbrengsten van de provincie. Het saldo wordt verdeeld over de financiële opbrengsten (6%) en de uitzonderlijke opbrengsten (1%), o.m. meerwaarden bij de realisatie van vaste activa.

Ruim 67% van de totale werkingsopbrengsten wordt gegenereerd uit provinciebelastingen. Het betreft in 2006 515 miljoen euro, hoofdzakelijk afkomstig van de opcentiemen op de onroerende voorheffing en een algemene provinciebelasting, zowel voor gezinnen als voor bedrijven.

Andere werkingsopbrengsten zijn de toelagen, zoals het provinciefonds of de subsidies voor het provinciaal onderwijs. Wie over een uitgebreid onderwijsnet beschikt, scoort evenwel navenant hoger wat betreft wedden en werkingskosten.

De toelagen van andere overheden (Europese, federale of Vlaamse overheden) zijn goed voor ongeveer 30% van de totale werkingsopbrengsten.

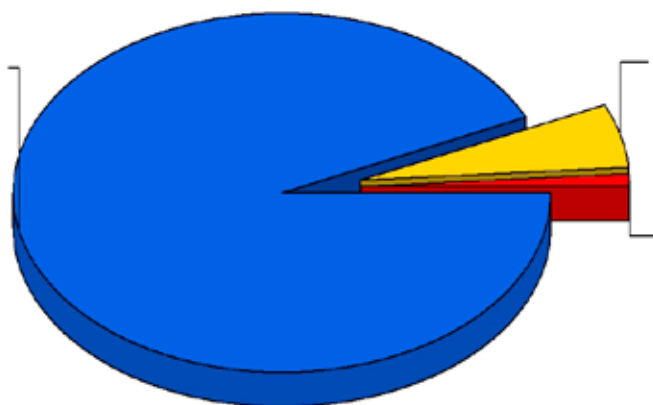
De provincies halen ook opbrengsten uit inkomgelden voor provinciale domeinen, musea en sportinfrastructuur, verkoop van publicaties, inschrijvingsgelden..., maar die wegen veel minder door in het geheel.

De financiële opbrengsten zijn voornamelijk afkomstig van dividenden van intercommunales en van Dexia. Eén provincie realiseert hier elk jaar van de beschouwde periode (2003-2006) meer opbrengsten dan de andere 4 provincies samen. Vanzelfsprekend vindt men hetzelfde beeld terug bij de financiële vaste activa op de balans.

Dit geeft nog eens aan dat men zich moet hoeden voor veralgemeningen.

Ook de beleggingsinstresten komen onder de financiële opbrengsten.

werkingsopbrengsten en geproduceerde vaste activa
93%

financiële opbrengsten
6%

uitzonderlijke opbrengsten
1%

figuur 5: opbrengsten

Conclusie

Op basis van de gegevens van de provinciale jaarrekeningen kunnen we alvast een aantal vaststellingen maken: er is een behoorlijke buffer aan geldbeleggingen en liquide middelen om onverwachte gebeurtenissen het hoofd te kunnen bieden.

Men hoeft zich best voor een overdreven optimisme. Aan de passiefkant van de balans vinden we immers een belangrijke post voor de voorzieningen voor pensioenen.

De provincies hebben schulden maar de schuldpositie is momenteel onder controle. De financiële kosten, waaronder de leningsinstresten, maken slechts 4% uit van de totale kosten. Daar komen natuurlijk nog de periodieke kapitaalsaflossingen bovenop.

Bij de interpretatie van de cijfers moet men er wel acht op slaan dat inspanningen van of specifieke situaties binnen één provincie de cijfers voor de 5 Vlaamse provincies aanzienlijk kunnen beïnvloeden. Enige voorzichtigheid is dan ook aangewezen.

Aan de hand van het beschikbaar cijfermateriaal zijn in dit artikel een aantal eerste vaststellingen gemaakt. Grondigere analyses zijn uiteraard mogelijk. Het Agentschap voor Binnenlands Bestuur neemt zich alvast voor om deze data zo ruim mogelijk te ontsluiten.

Van magneetkaart tot barcode

De oude stemcomputers zijn in hun laatste levensstadium. Een nieuw elektronisch stelsysteem is in de maak. Een stand van zaken.

Verkiezingen zijn in België geen eenvoudige zaak. De federale overheid is voor de organisatie van alle verkiezingen bevoegd, behalve voor de zesjaarlijkse lokale verkiezingen. Daar hebben de gewesten ingevolge de Lambermontakkoorden de volledige bevoegdheid. De apparatuur die in de stembureaus gebruikt wordt, moet bruikbaar zijn voor alle verkiezingen. De software en de procedures kunnen van overheid tot overheid verschillen. De federale overheid en de gewesten moeten dus samenwerken en samen beslissen als het op een nieuw systeem aankomt.

Studie

Een ambtelijke stuurgroep met vertegenwoordigers van alle bevoegde overheden besliste reeds vóór de verkiezingen van 2006 om samen de keuze en de invoering van een nieuw stelsysteem voor te bereiden. De stuurgroep heeft een consortium van zeven Belgische universiteiten opdracht gegeven om enerzijds een vergelijkende studie te maken van elektronische stelsystemen in de wereld en anderzijds om een concrete aanbeveling te doen en een stelsysteem voor te stellen.

Deel 1: buitenlandse voorbeelden

Als er één conclusie uit het rapport getrokken kan worden, dan is het dat elektronische verkiezingen geen evidentie zijn. Er is geen enkel buitenlands voorbeeld dat én voldoet aan de normen

én toepasbaar is op de complexe Belgische situatie. In zo goed als alle buitenlandse voorbeelden is het elektronisch stemmen erg beperkt of bestaat er ongenoegen over inmiddels oude apparatuur en procedures.

Internet

Internetstemmen is de droom van elke verkiezingsorganisator. Geen plaatselijke toestanden meer met computers en testprocedures, één enkele centrale software, ultra snelle beschikbaarheid van de resultaten. Jammer genoeg is dat een illusie. Het internetstemmen is wereldwijd nog maar zeer beperkt toegepast en blijft bijzonder controversieel.

- Estland: in 2005 slechts 703 kiezers
- Nederlanders in het buitenland: 4871 stemmen in 2006.
- Zwitserland: in enkele gemeenten van het kanton Genève met ongeveer 8000 kiezers in 2004
- Verenigd Koninkrijk: 14 lokale proefprojecten met in totaal 1,2 miljoen kiezers
- Verenigde Staten: kleinschalig pilootproject in 2000

Internetstemmen kampt met een aantal problemen die met de huidige stand van de technologie niet op te lossen zijn. Een greep uit de moeilijkheden:

- het geheim van de stemming: de kiezer ervan kunnen overtuigen dat zijn identiteit losgekoppeld wordt van zijn stem. Omdat elke kiezer slechts eenmaal mag stemmen, moet de identiteit in een eerste fase gekoppeld zijn aan de stem. Pas bij het tellen worden – zoals

bijvoorbeeld in Estland – de identiteitsgegevens gewist. Maar de kiezer is niet altijd overtuigd van de anonimiteit van zijn stem.

Er is ook het probleem van de privacy. Wie waarborgt dat individuele burgers thuis of in verzorgingsinstellingen volledig vrij en zonder "hulp" hun stem kunnen uitbrengen?

- de afwezigheid van een "papier spoor" en daardoor de onmogelijkheid om in geval van betwisting te hertellen
- het "front end" of de pc waar de kiezer de stem mee uitbrengt, is volstrekt oncontroleerbaar. Er is een veelheid aan combinaties van bestuursystemen, browsers, instellingen, virusscanners, firewalls, kaartlezers, certificaten en veiligheidsparameters. Het is bijzonder moeilijk om voor elke mogelijke combinatie te waarborgen dat het systeem zal werken.

- en vooral, de complexiteit van de software: internetsoftware voor verkiezingen bevat honderdduizenden tot miljoenen regels code programmataal, waardoor het quasi onmogelijk is dat een onafhankelijke keuringsinstantie deze software certificeert op integriteit en juistheid. Er zijn bovendien laboratoriumexperimenten uitgevoerd waarbij Trojaanse paarden of andere computervirussen binnengebracht worden, stemmen vervalsen en zichzelf vóór het einde van de stemverrichtingen vernietigen zonder een spoor achter te laten.

Stemcomputers

Drie grote elektronische stemmers zijn Nederland, Duitsland en de Verenigde Staten.

Nederland gebruikt sedert begin jaren 90 stemcomputers van de types Nedap en SDU. De Nedap-toestellen zijn recentelijk afgekeurd, omdat ze niet fraudebestendig zijn. De SDU-apparatuur blijkt een zo sterke straling uit te zenden, dat in een straal van 10 meter met de juiste apparatuur kan gedetecteerd worden wat zich in het stemhokje afspeelt. De Nederlandse regering heeft besloten voorlopig geen gebruik meer te maken van stemcomputers.

Duitsland gebruikt een vergelijkbaar type Nedap als Nederland. Ook daar staat het systeem ter discussie. Duitsland experimenteert sedert 2005 met de digitale kiespen, waarmee de kiezer zijn stem op een klassiek stembiljet kan inscannen.

Iedereen herinnert zich het gesukkel waarmee de Verenigde Staten in 2000 na diverse hertellingen en rechtszaken tot een betwistbaar resultaat kwamen voor de presidentsverkiezingen. Er waren een viertal types stemtoestellen in omloop: negentiende-eeuwse mechanische hefboomachines, ponskaartsystemen, optische scanning en elektronische toestellen. Een studie door Caltech MIT wees uit dat al deze systemen een ontoelaatbaar groot aantal verworpen stemmen hebben. Dat zijn door de machine ongeldig verklaarde stemmen die uiteindelijk niet meetellen. Er zijn diverse projecten opgestart om een alternatief te bieden voor de verouderde stemmachines. Het is een moeilijk parcours. De nieuwe systemen hebben het bijzonder moeilijk om door het certificatieproces te komen. Ook de certificatieprocedures zelf staan ter discussie. Het optisch scannen van het (erg eenvoudig) stembiljet wint in de VS aan interesse.

Deel 2: aanbeveling

Het tweede deel van de studie van het consortium heeft voor 5 – al of niet in de praktijk bestaande – systemen de

toepasbaarheid voor België nagegaan. Hierbij moesten de onderzoekers rekening houden met de normen inzake de integriteit van verkiezingen die de Raad van Europa heeft uitgewerkt.

Het consortium behandelde volgende systemen:

- optisch scannen
- thin-client systeem
- internetstemmen
- kioskstemmen
- verbeterd papieren stelsysteem

Optisch scannen is in België bijzonder moeilijk wegens de vele kandidaten op een stembiljet. Hoe groter het stembiljet, hoe groter de kalibreerproblemen bij het scannen en hoe hoger de kosten van de apparatuur. Omdat de stembiljetten geplooid zijn, moet iemand ze eerst manueel ontvouwen. De plooiën geven problemen in de feeders die de documenten in de scantoeestellen voeren, wat vaak tot verstopping van het systeem leidt.

Het **thin-client** systeem is een stelsysteem waarbij thin-client computers verbonden zijn met twee servers in het stembureau. Het grootste struikelblok is dat het bijzonder moeilijk is de veiligheid van de servers te garanderen en aan te tonen. Het thin-client systeem gebruikt een papieren spoor dat toelaat de stemmen te hertellen in geval van betwisting. Het systeem kan enkel geaudit worden door alle stemmen te hertellen van eenzelfde stembureau. Er is geen mogelijkheid om een willekeurige selectie van de stemmen te controleren. Bovendien is het configureren van 2 servers per stembureau geen sinecure, als je weet dat er in Vlaanderen meer dan 5000 stembureaus zijn.

Op internetstemmen is reeds uitgebreid ingegaan. Voor kioskstemmen (stemmen met internettechnologie in stembureaus) geldt dezelfde argumentering – zij het in beperktere mate – als voor het internetstemmen.

Keuze van het consortium

Bij het “verbeterd papieren stelsysteem” zal de kiezer via een minicomputer en aanraakscherm een stem uitbrengen die dan uitgedrukt wordt. Op de papieren stem staat zowel in letters als in een geëncrypteerde barcode de stem(men) die hij uitgebracht heeft.

Het systeem wordt “het verbeterd papieren stelsysteem” genoemd, omdat deze procedure erg sterk gelijkt op de procedure met de klassieke papieren stembiljetten, alleen worden zij niet met de hand ingevuld, maar met een stemcomputer. Het is een verbeterd papieren stelsysteem, omdat het papieren stembiljet niet manueel moet geteld worden: het stembiljet bevat ook een machineleesbare voorstelling van de stem om het tellen van de stembiljetten te automatiseren. Omdat elke barcode uniek is, kan één stembiljet nooit tweemaal geteld worden.

Om het one man one vote principe te waarborgen, moet er met deze werkwijze een tokensysteem gebruikt worden. Dat kan bijvoorbeeld een chipkaart zijn die informatie bevat over het soort kiezer (Belg of migrant) en waarmee de kiezer de stemcomputer eenmalig kan opstarten.

Onafhankelijke auditors kunnen toezien dat de machineleesbare voorstelling van de stem (barcode) van willekeurig geselecteerde stembiljetten overeenstemt met de op het stembiljet afgedrukte, door mensen leesbare, tekst.

Variant: de RFID-chip

Het consortium stelt ook een variant voor waarbij in het stembiljet een RFID-chip² ingebed is. De stem wordt in de chip opgeslagen en vervangt de barcode. Het uitlezen gebeurt door een lezer/zender in de buurt van de chip te houden. Net zoals bij de barcode kan een stem geen tweede keer ingelezen worden. Het voordeel van de RFID-chip is dat de chip het token kan vervangen.

¹ Een thin-client is een gestripte “pc” die zelf over zeer weinig bronnen beschikt, en zeer sterk afhankelijk is van de server met wie hij verbonden is. De server neemt het verwerken van gegevens volledig voor zijn rekening.

² Een RFID (Radio Frequency Identification) chip kan op papier geïntegreerd worden. Strikte toegangscontrolemechanismen voorkomen dat niet-toegelaten gebruikers informatie op dergelijke chip kunnen lezen of wijzigen. Deze chips worden gebruikt om kleding te beveiligen of in kaarten voor toegangscontrole. Het zijn kleine chips die een klein radiosignaal kunnen opwekken met daarin een al of niet gecodeerd getal. De energie die nodig is voor de mini-uitzending van de chip, komt van de radio-energie die de RFID-lezer uitzendt.

Nederlands rapport

In september 2007 is in Nederland van de "adviescommissie inrichting verkiezingsproces" een rapport verschenen naar aanleiding van de vraag van de Tweede Kamer of bij gebruik van stemcomputers voldoende gewaarborgd is dat de stemmen die de kiezers met behulp van deze stemapparaten uitbrengen, geheel dienovereenkomstig worden geregistreerd en geteld en of het stemgeheim is gewaarborgd.

De kern van het advies van de commissie is dat het verkiezingsproces in Nederland aan een aantal waarborgen moet voldoen: transparantie, controleerbaarheid, integriteit, kiesgerechtigdheid, stemvrijheid, stemgeheim, uniciteit en toegankelijkheid. De commissie is van mening dat alleen in een stemlokaal aan al deze waarborgen zo kan worden voldaan, dat deze optimaal verzekerd én onderling zo goed mogelijk in balans zijn. De kiezers in Nederland moeten daarom ook in de toekomst in een stemlokaal blijven stemmen. Dat moet in heel Nederland op dezelfde wijze gebeuren. Internetstemmen is hierdoor uitgesloten. Het stemmen met papieren stembiljetten in het stemlokaal heeft, voor het waarborgen van transparantie en controleerbaarheid, de voorkeur. Het handmatig tellen van papieren stembiljetten is niet aangewezen vanwege de foutgevoeligheid. Het handmatig tellen duurt bovendien lang. De commissie stelt daarom een vorm van stemmen voor, waarbij de "op papier uitgebrachte stemmen" elektronisch worden geteld door een stemmenteller. Om de stemmen elektronisch te laten tellen, moet de papieren stem voor de stemmenteller leesbaar zijn door middel van optische tekstherkenning.

De commissie stelt daarom voor dat de kiezer met een elektronisch apparaat zijn of haar keuze bepaalt: de stemprinter, bestaande uit een stemcomputer met touchscreen en printer. De keuze wordt geprint op papier (de stemprint).

De stemprinter presenteert uitsluitend de keuzemogelijkheden aan de kiezer en drukt de gemaakte keuze af. Verder doet de stemprinter niets. Na de sluiting van de stemming worden deze papieren stemmen elektronisch door de stemmenteller ingescand en geteld. Ter controle kan ook handmatig worden geteld. Het belangrijkste voordeel van de stemvorm die de commissie voorstelt, is de volledige transparantie en controleerbaarheid ervan. De uitslag is niet meer afhankelijk van de opslag van stemmen in een elektronisch geheugen dat niet of moeilijk te controleren is, zoals bij de tot nog toe gebruikte stemmachines.

Het Nederlands rapport vertoont qua eindconclusie een opvallende gelijkheid met de conclusie en de aanbeveling van het consortium van Belgische universiteiten.

Het belangrijkste verschil is dat Nederland optische tekstherkenning aanbeveelt, terwijl het consortium een barcode of RFID-chip noodzakelijk acht voor snelheid en juistheid van het tel- en verwerkingsproces.

Kalender

Het hele project zit nu in de fase van overheidsopdracht. Afhankelijk van de ingestuurde offertes en de evaluatie van een prototype, zal het nieuwe systeem geheel of gedeeltelijk geïmplementeerd worden en de oude Digivote- en Jitestoestellen vervangen. Uiteraard zal in Vlaanderen – bij een gunstige evaluatie – het elektronisch stemmen uitgebreid worden.

Welke verkiezing met de primeur van het nieuwe systeem zal gaan lopen, is nog niet duidelijk. Ten vroegste zijn dat de Europese en deelstaatverkiezingen van juni 2009. Alles moet dan wel optimaal verlopen. De federale overheid organiseert deze verkiezingen en beslist dus ook volledig autonoom of en in welke mate het nieuwe stelsysteem wordt ingevoerd.

Oude apparatuur

De oude stemcomputers van de types Jites en Digivote zijn in principe na 2008 definitief afgeschreven. Nochtans ziet het er naar uit dat de federale overheid deze toestellen ook voor de Europese en deelstaatverkiezingen van 14 juni 2009 beschikbaar houdt.

Vlaamse Regering

De Vlaamse Regering heeft op 7 maart 2008 principieel het volgende beslist:

- onder voorbehoud van een positieve evaluatie van het ontwikkelde prototype, voor de verkiezingen waarvoor zij bevoegd is, over te gaan tot een veralgemening van het geautomatiseerd stemmen in alle gemeenten van het Vlaamse Gewest. De Vlaamse Regering kan beslissen om de invoering te faseren in de tijd.
- ten behoeve van de gemeenten waarvoor zij besluit tot het toepassen van het geautomatiseerd stemmen op basis van het nieuw ontwikkelde systeem, de volledige kosten voor de aankoop van de apparatuur ten laste te nemen, na aftrek van de tussenkomst van de federale overheid.
- de uitgaven voor het bewaren van de apparatuur, het periodiek onderhoud, de herstelling of vervanging in geval van defecten, ten laste zullen vallen van de gemeenten waarvoor de Vlaamse Regering besluit tot het toepassen van het nieuwe systeem.

Rudy Janssens

Minister Keulen erkent eerste lokale islamitische geloofsgemeenschappen

Op zaterdag 22 december 2007 erkende Vlaams minister Marino Keulen zes islamitische lokale geloofsgemeenschappen (moskeeën). Deze erkenning kan zonder overdrijven historisch genoemd worden. Het ging immers om de allereerste erkenning van islamitische geloofsgemeenschappen in Vlaanderen. Samen met de zes moskeeën erkende minister Keulen ook nog negen protestantse geloofsgemeenschappen. Dit zijn de eerste protestantse parochies die erkend worden onder de nieuwe regelgeving. Onder de vorige regelgeving waren er wel al 30 protestantse parochies erkend.

Achtergrond

De islam werd al in 1974 als godsdienst erkend. Vóór de erkenning door minister Keulen van de zes moskeeën was hij de enige van de erkende (rooms-katholieke, protestantse, anglicaanse, israëlitische, orthodoxe en islamitische) erediensten waarvan nog geen enkele lokale geloofsgemeenschap aanspraak kon maken op erkenning en de bijhorende subsidies. De gewesten zijn sedert de Lambermontakkoorden van 2001 bevoegd voor de erkenning van de lokale geloofsgemeenschappen. Het decreet op de erediensten van 7 mei 2004 regelde de erkenning en financiering van de erediensten in Vlaanderen. Met een uitvoeringsbesluit van 30 september 2005 worden daaraan voorwaarden gekoppeld die gelden voor de geloofsgemeenschappen van alle erkende erediensten.

Minister Keulen kondigde al in het voorjaar van 2005 aan dat hij zinnens was ook moskeeën te erkennen, hetgeen nu dan ook effectief is gebeurd. De minister kondigde ook aan dat hij de twee resterende jaren van de regeerperiode nog een aantal moskeeën wil erkennen, zodat er op het einde van de regeerperiode een dertigtal erkend zullen zijn en door de overheid gefinancierd zullen worden.

De erkenningsprocedure

De voordracht voor de erkenning van een lokale geloofsgemeenschap moet gebeuren door het representatief orgaan van de betrokken eredienst. Voor de zes moskeeën en negen protestantse parochies waren dit respectievelijk de Moslimexecutieve en de Administratieve Raad van Protestants-Evangelische Erediensten.

Om erkend te worden moet een lokale geloofsgemeenschap van welke godsdienst ook aan een aantal criteria voldoen die werden vastgelegd in een besluit van de Vlaamse Regering van 30 september 2005 houdende vaststelling van de criteria voor de erkenning van plaatselijke kerk- en geloofsgemeenschappen van de erkende erediensten.

Zo moet ze het Nederlands gebruiken in contacten met de overheid en als voertaal bij de werking. Het gebruik van het Nederlands is evenwel niet verplicht als de taal van de liturgie. Verder moet ze personen werven die handelen of oproepen om te handelen in strijd met de grondwet en het verdrag van de rechten van de mens of die oproepen tot haat, moet ze een bedienaar van de eredienst hebben die voldoet aan de

inburgeringsplicht en moet ze tenslotte haar maatschappelijke relevantie aantonen (aantal gelovigen, functionering binnen de lokale gemeenschap...). Tenslotte moet ze een financieel plan voor de werking kunnen voorleggen.

Alvorens erkend te worden moet ook nog het advies ingewonnen worden van het provinciebestuur, van de gemeentebesturen die tot de gebiedsomschrijving behoren van de te erkennen geloofsgemeenschap en van de minister van Justitie. De termijn binnen dewelke het advies moet gegeven worden bedraagt vier maanden. Wordt binnen die termijn geen advies verstrekt wordt het advies als gunstig beschouwd.

Bij de beoordeling van de erkenningsaanvraag door de federale minister van Justitie worden elementen van de staatsveiligheid of de openbare orde in rekening gebracht. Bij ontstentenis van een gunstig advies op basis van opmerkingen van de staatsveiligheid, wordt de erkenningsprocedure opgeschort. Van de acht islamitische geloofsgemeenschappen die door de moslim-executieve werden voorgedragen voor erkenning, was dit het geval voor 2 moskeeën.

Gevolgen voor de geloofsgemeenschappen

Door de erkenning door de Vlaamse overheid, zullen de wedden en pensioenen van de bedienaar van de eredienst in de betrokken lokale geloofsgemeenschap worden betaald door het ministerie van Justitie.

Verder zal de Vlaamse overheid 30 procent van de bouwkosten voor de infrastructuur van het gebedshuis (bouwen, verbouwen, uitbreiden en buitengewone herstellingen) subsidiëren. De gemeenten dragen bij in de tekorten van de rekeningen van de protestantse parochies. De provincies doen dit voor de moskeeën.

Maatschappelijke gevolgen

De erkenning door de Vlaamse overheid heeft geen gevolgen voor de godsdienstvrijheid of liturgische vrijheid van de betrokken geloofsgemeenschappen.

In zijn toespraak naar aanleiding van de erkenning van de islamitische geloofsgemeenschappen benadrukte de minister dat "door de erkenning van de eerste Vlaamse moskeeën, de islam zoals de andere erkende godsdiensten ingebed wordt in Vlaanderen. Op dit moment heeft Vlaanderen ook moskeeën, afhankelijk van de bron 160 tot een 200-tal, waarvan niet geweten is wie ze financiert, wat er gebeurt of wat er gezegd wordt. De praktijk tot vandaag is dat imams worden geïmporteerd die in veel gevallen onze taal noch onze samenleving begrijpen. Door langzaam aan de islamitische geloofsgemeenschappen te erkennen, normaliseren we de betrekkingen met de Vlaamse moslimgelovigen."

Een aantal statistische gegevens

De volgende **zes moskeeën** werden erkend op 22 december 2007:

- 1) Assounah, Desselgem (Marokkaans)
- 2) Beraat, Diest (Turks)
- 3) Mehmet Akif, Antwerpen (Turks)
- 4) Noor Ul Haram, Antwerpen (Pakistaans)
- 5) Selimiye, Heusden-Zolder (Turks)
- 6) Yavuz, Gent (Turks)

De volgende **negen protestantse parochies** werden erkend op 22 december 2007:

- 1) Duitstalige protestantse kerk, Antwerpen (Antwerpen, Stabroek, Kapellen, Brasschaat, Schoten)
- 2) Protestantse-anglicaanse kerk, Antwerpen (Hoboken)
- 3) Protestantse-anglicaanse kerk, Antwerpen (Berchem)
- 4) Protestantse-anglicaanse kerk, Beringen (Koersel, Beringen, Heusden-Zolder, Ham)

- 5) Protestantse-anglicaanse kerk, Brugge (Brugge, Damme, Zedelgem, Blankenberge, Oostkamp, Wingene)
- 6) Protestantse-anglicaanse kerk, Leper
- 7) Protestantse-anglicaanse kerk, Kessel-Lo (Leuven, Kessel-Lo, Holsbeek, Aarschot, Kortenaak, Bekkevoort, Diest, Scherpenheuvel)
- 8) Protestantse-anglicaanse kerk, Heverlee (Leuven, Tienen, Herent, Rotselaar, Lubbeek)
- 9) Protestantse-anglicaanse kerk, Lombardsijde (Middelkerke, Nieuwpoort)

Overzicht erkende lokale geloofsgemeenschappen

Totaal aantal erkende lokale geloofsgemeenschappen per religie (incl. nieuwe erkenningen):

- Rooms-katholieke: 1.790
- Protestantse: 39
- Anglicaanse: 7
- Israëlitische: 5
- Orthodoxe: 11
- Islamitische: 6

Karim Cherroud

Aanpassing inburgeringsdecreet en rol gemeente in inburgeringsbeleid

Op 1 februari 2008 bekrachtigde de Vlaamse Regering een nieuwe aanpassing van het inburgeringsdecreet. De aanpassing die op 2 maart 2008 van kracht ging, was nodig omwille van de wijziging van de federale Verblijfswet vorig jaar. Dit maakt dat er ook een kleine wijziging is van de groep inburgeraars die de gemeente informeert en doorverwijst naar het onthaalbureau Inburgering.

Aanpassing asielprocedure en nieuwe afbakening doelgroep inburgeringsbeleid

Op 1 juni 2007 ging een eerste wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen van kracht. Een belangrijk element daarvan was een grondige verandering van de asielprocedure. Zo werd bv. het ontvankelijkheidsonderzoek van asielaanvragen afgeschaft. Meteen was de vorige decretale afbakening van de doelgroep van het inburgeringsbeleid niet meer toepasbaar op asielzoekers. Ze verwierven immers net hun recht op inburgering wanneer hun asielaanvraag ontvankelijk werd verklaard.

Met de nieuwe aanpassing van het decreet verwerven asielzoekers voortaan recht op inburgering vanaf de vierde maand na het indienen van de asielaanvraag. Er is geopteerd voor het "cesuurmoment" van vier maanden omdat asielzoekers vanaf dan de mogelijkheid hebben om in kleinschalige opvang terecht te komen. Op dat moment is het belangrijk dat zij de nodige kennis en vaardigheden aangereikt krijgen zodat ze actief aan de samenleving kunnen deelnemen. Ook degenen die na vier

maanden nog in een grootschalig opvangcentrum verblijven, hebben baat bij kennis van de maatschappij en het Nederlands.

Naar analogie met de asielzoekers die op basis van de vorige verblijfswet in de ontvankelijkheidsfase van hun procedure zaten, zullen ook deze personen verplicht worden een cursus maatschappelijke oriëntatie te volgen. Zij hebben tevens het recht het hele vormingsprogramma te volgen. Naast hun verplichte cursus maatschappelijke oriëntatie kunnen ze dus ook in een cursus Nederlands en een aanbod loopbaanoriëntatie instappen.

De wijziging van de asielprocedure zorgt daarnaast voor een nieuwe categorie van vreemdelingen en dus ook van inburgeraars. Sinds kort kunnen bepaalde asielzoekers van een subsidiaire bescherming genieten. Net als erkende vluchtelingen zijn zij verplicht een inburgeringstraject te volgen.

Heldere afbakening doelgroep

Van de noodzaak om het inburgeringsdecreet aan te passen, werd meteen gebruik gemaakt om enkele onduidelikheden uit het gewijzigde inburgeringsdecreet van 14 juli 2006 weg te werken. Zo werd meteen ook de groep verplichte

inburgeraars eenduidiger afgebakend. Voortaan zijn vreemdelingen van 18 jaar of ouder, ongeacht hun verblijfsstatuut, die voor het eerst een verblijf van meer dan drie maanden verkrijgen, verplicht een inburgeringstraject te volgen.

Nieuw is ook dat inburgeraars met de Belgische nationaliteit die voor het eerst sedert niet langer dan twaalf opeenvolgende maanden in het Rijksregister zijn ingeschreven, verplicht worden een inburgeringscursus te volgen. Deze maatregel is ingevoerd voor inwijkelingen die de Belgische nationaliteit in het buitenland hebben verworven.

Daarnaast werd ook inburgering voor minderjarigen op een meer sluitende manier geregeld. Tot voor kort kwam het soms voor dat minderjarigen op het moment dat ze achttien werden de inburgeringsplicht opgelegd kregen terwijl ze nog school liepen. Voortaan kunnen ze een opschorting of zelfs een vrijstelling van hun plicht bekomen wanneer ze nog naar school gaan. Bij deze beleids-optie is er van uitgegaan dat schoolgaan primeert op het volgen van een inburgeringstraject.

Rol gemeente in inburgeringsbeleid

De informatie- en doorverwijzingstaak van de gemeente is onveranderd gebleven. De aanpassing van het decreet brengt wel met zich mee dat de groep van personen die moeten geïnformeerd en doorverwezen worden, anders afgebakend is. De informatie- en doorverwijzingsstaak geldt ten aanzien van volgende inburgeraars:

1. nieuwkomers:

- vreemdelingen die voor het eerst een verblijf van meer dan drie maanden verwerven
- asielzoekers die hun asielaanvraag minstens vier maanden geleden hebben ingediend
- Belgen, geboren buiten België en van wie minstens een van de ouders buiten België is geboren, die voor het eerst sedert niet langer dan twaalf opeenvolgende maanden in het Rijksregister zijn ingeschreven

2. minderjarige anderstalige nieuwkomers

Naast een taak in het informeren en doorverwijzen van nieuwkomers, heeft de gemeente ook de taak om de volgende attesten te registreren:

- het attest van inburgering dat uitgereikt wordt aan de inburgeraar die het inburgeringsprogramma met regelmaat gevolgd heeft;
- het attest van EVC (elders of eerder verworven competenties) dat uitgereikt wordt aan de inburgeraar die reeds de kennis en vaardigheden heeft die tijdens het primaire inburgeringstraject worden aangereikt. Voorlopig wordt dit attest nog niet uitgereikt;
- het attest van vrijstelling voor de inburgeraar die van de plicht tot inburgering is vrijgesteld.

Nieuw informatiemateriaal voor gemeenten

Naar aanleiding van de aanpassing van het decreet, wordt ook de ondersteuning van de gemeenten door het Agentschap voor Binnenlands Bestuur geactualiseerd. Allereerst worden de maandelijkse adressenlijsten aangepast aan de nieuwe doelgroepafbakening. Voortaan zullen de adressenlijsten tegelijkertijd geïmporteerd worden in de Kruispuntbank Inburgering. Bijna alle gemeenten hebben hiervoor al een toelating aan het Agentschap voor Binnenlands Bestuur verleend. Gemeenten die die toelating nog niet gegeven hebben, dienen nog zelf de adressenlijsten naar het onthaalbureau Inburgering te sturen.

Gezien de nieuwe aanpassing van het inburgeringsdecreet weinig verandert aan de rol van de gemeente, hebben nieuwe vormingen voor gemeentepersoneel weinig meerwaarde. Om de contactpersonen bij de gemeenten zo goed mogelijk te ondersteunen, zal het Agentschap voor Binnenlands Bestuur hen voorzien van een digitale brochure. Daarin zal de rol van de gemeente uitgebreid aan bod komen en zullen ook de nieuwe wijzigingen toegelicht worden.

Naast een brochure voor gemeentepersoneel, zijn sinds 10 maart 2008 nieuwe folders beschikbaar bij het onthaalbureau Inburgering. De nieuwe folders zijn ontworpen in de nieuwe huisstijl voor het inburgeringsbeleid en de onthaalbureaus Inburgering. De nieuwe huisstijl moet ervoor zorgen dat Inburgering beter bekend wordt bij zowel inburgeraars als de gehele samenleving. Een grotere herkenbaarheid van Inburgering zal ook de informatie- en doorverwijzingsstaak van de gemeente efficiënter doen verlopen.

Doelgroep van het inburgeringsbeleid

Vreemdelingen van minstens achttien jaar die in Vlaanderen of Brussel wonen. Vreemdelingen met tijdelijk verblijf en asielzoekers gedurende een termijn van vier maanden na indienen van hun asielaanvraag, zijn uitgesloten van inburgering.

Belgen van minstens achttien jaar die buiten België geboren zijn en waarvan minstens een van de ouders buiten België geboren is en die in Vlaanderen of Brussel wonen.

De volgende inburgeraars zijn verplicht een inburgeringstraject te volgen: nieuwkomers:

- vreemdelingen die voor het eerst een verblijf van meer dan drie maanden verwerven
- Belgen, geboren buiten België en van wie minstens een van de ouders buiten België is geboren, die voor het eerst sedert niet langer dan twaalf opeenvolgende maanden in het Rijksregister zijn ingeschreven
- de asielzoeker die zijn of haar asielaanvraag minstens vier maanden geleden heeft ingediend. Hij of zij moet enkel maatschappelijke oriëntatie volgen.
- bedienaars van erediensten in een geloofsgemeenschap die erkend is door de Vlaamse overheid.

Verplichte inburgeraars kunnen van hun plicht tot inburgering vrijgesteld worden op basis van:

- Europese regelgeving,
- een ernstige ziekte of handicap,
- een getuigschrift of diploma dat ze in het Belgische of Nederlandse onderwijs hebben behaald,
- een bewijs dat ze een volledig schooljaar onthaalonderwijs gevolgd hebben,
- het feit dat ze een attest van inburgering hebben behaald,
- hun leeftijd, voor inburgeraars die 65 jaar of ouder zijn.

De inburgeringsplicht geldt evenmin voor inburgeraars die in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wonen.

De volgende inburgeraars worden geïnformeerd door de gemeenten:

Meerderjarige nieuwkomers:

- vreemdelingen die voor het eerst een verblijf van meer dan drie maanden verwerven
- Belgen, geboren buiten België en van wie minstens een van de ouders buiten België is geboren, die voor het eerst sedert niet langer dan twaalf opeenvolgende maanden in het Rijksregister zijn ingeschreven
- de asielzoeker die zijn of haar asielaanvraag minstens vier maanden geleden heeft ingediend.

Minderjarige anderstalige nieuwkomers

Primaire inburgeringstraject

Het primaire inburgeringstraject wordt gecoördineerd door het onthaalbureau Inburgering en bestaat uit een vormingsprogramma ondersteund door een individuele begeleiding van de inburgeraar. Het vormingsprogramma wordt samengesteld uit lessen Nederlands, maatschappelijke oriëntatie en loopbaanoriëntatie.

Meer info: www.inburgering.be

Inge Hellemans

Catalaanse overheid geïnteresseerd in Vlaams inburgeringsbeleid

Op 13 februari 2008 ontving minister Marino Keulen een delegatie van de Catalaanse overheid die geleid werd door de heer Oriol Amorós i March (Secretari per a la Immigració). Dit bezoek kaderde in het samenwerkingsakkoord dat afgesloten werd door de Vlaamse Regering en de Catalaanse Regering op 20 februari 2008 in Barcelona. Een onderdeel van de samenwerking is informatie uitwisselen over de integratie van migranten.

De Catalaanse overheid streeft naar een pluralistische samenleving vanuit de principes van gelijkheid, gelijkwaardigheid en burgerschap en wenst de sociale cohesie te bevorderen. Vanuit deze gemeenschappelijke beleidsvisie, is de Catalaanse overheid geïnteresseerd

hoe de Vlaamse Regering vorm heeft gegeven aan het inburgeringsbeleid.

Tijdens het gesprek dat minister Keulen had met Oriol Amorós i March legde minister Keulen de basisbeginselen van het Vlaamse inburgeringsbeleid uit. Oriol Amorós i March gaf meer informatie over de plannen en de acties van de Catalaanse overheid over de integratie van migranten.

Tijdens de werkvergadering werd tussen de twee regio's verder informatie uitgewisseld over taalopleidingen, de cursussen maatschappelijke oriëntatie, de relaties met de lokale overheden en de tewerkstelling van migranten.

De Catalaanse delegatie bezocht ook het onthaalbureau Inburgering Brussel. De leden van de delegatie namen deel aan een cursus maatschappelijke oriëntatie. Een Catalaanse nieuwe Brusselaar getuigde over zijn deelname aan het inburgeringsprogramma. Verder vond een gesprek plaats met stafmedewerkers van het onthaalbureau over inhoudelijke thema's.

Deze samenwerking met Catalonië zal dit jaar voortgezet worden door de opmaak van een concreet werkprogramma en gemeenschappelijke activiteiten.

Team Stedenbeleid

Thuis in de Stad-prijs 2007

Op 14 december 2007 reikte Vlaams minister van Stedenbeleid Marino Keulen de Thuis in de Stad-prijs 2007 te Kortrijk uit. Vier innovatieve stadsrealisaties uit Kortrijk, Antwerpen en Genk werden bekroond met prijzen tussen de 10.000 en 125.000 euro. Kortrijk won de grootste geldprijs met het pilootproject wijkgerichte aanpak Sint-Denijsestraat waarmee de stad via infrastructurele en sociale ingrepen de leefbaarheid in dit stadskwartier wil verhogen. De Thuis in de Stad-prijs werd voor de zevende maal uitgereikt.

Het doel van de prijs is:

- Steden belonen voor innovatieve realisaties.
- De innovatie op het vlak van stedelijkheid stimuleren door geslaagde projecten onder de aandacht te brengen.
- Goede voorbeelden verzamelen om het stedenbeleid in de toekomst te stofferen en te inspireren.

In 2007 bestond de prijs uit **drie categorieën**:

- Prijs categorie 1 bekroonde één fysiek ruimtelijk project waarbij verschillende aspecten van stedelijkheid aan bod komen.
- Prijs categorie 2 bekroonde één innovatief project van stedelijk ondernemen dat door de stad geïnitieerd of ondersteund wordt en dat door de verweving van functies bijdraagt tot een sterke stedelijke dynamiek.
- Prijs categorie 3 bekroonde twee innovatieve bewoners-, buurt- en wijkinitiatieven die door de stad (h)erkend en gestimuleerd worden.

Winnaar categorie 1: Kortrijk: Pilootproject wijkgerichte aanpak: Project Sint-Denijsestraat (125.000 euro)

In het kader van de beleidsovereenkomst Stedenfonds 2003–2007 was het in Kortrijk één van de doelstellingen de leefbaarheid in de buurten en de wijken te versterken. Er werd een methodiek ontwikkeld voor een wijkgerichte aanpak om via hoofdzakelijk fysieke ingrepen een wijk op te tillen tot het ge-

middelde niveau van Kortrijk. Het stadsbestuur koos ervoor deze methodiek eerst toe te passen op de omgeving van de Sint-Denijsestraat. De geselecteerde buurt omvat een tiende van de Kortrijkse inwoners en heeft een sociale mix van inwoners. De buurt ligt georiënteerd als een taartstuk ten zuiden van het centrum van Kortrijk.

Er werd een volledig geïntegreerd project van samenspraak opgezet tussen de stadsdiensten en de bewoners. Het plan werd door de ontwerper uitgetekend in nauw overleg met de bewoners. Ingrepen op het openbaar domein werden op elkaar afgestemd en werden binnen een korte termijn van vier jaar gerealiseerd. Zo werd frustratie rond het fysieke weggenomen en werd er een positieve sfeer gecreëerd. Het project is een interessant voorbeeld van bestuurlijke vernieuwing, waarbij de participatieve inbreng bepalend is voor de timing en de agendabepaling van verschillende stedelijke diensten. Het project biedt belangrijke leerkansen voor gebiedsgerichte werking als strategische doelstelling voor de hele stad Kortrijk.

De ingrepen variëren van het heraanleggen van voetpaden tot het dreggen van vijvers in parken. Naast deze ingrepen zijn er ook een vijftal kernpunten op een vernieuwende wijze aangepakt: het Volksplein, Voorzienigheidsstraat, Park Vandendriesche, kruispunt Ten Akker, parking Sint-Rochus en de Sint-Denijsestraat zelf. De infrastructurele ingrepen hadden een gunstige invloed op de wijk. De hoeveelheid aangevraagde

renovatiepremies en verbouwingsvergunningen verdubbelden op 4 jaar tijd. Hiermee werd de link tussen publieke en private investering gelegd. Daarnaast kende de wijk de grootste stijging aan inwoners (+2,2%).

Naast de infrastructurele ingrepen werd de opportuniteit aangegrepen om een inbreidingsgebied op oude bloemisterijgronden aan te pakken. Door de bewoners werd een volledig binnengebied heringetekend. De oude gronden werden een buurtpark en de oude serres werden een buurthuis. Dit kleine deelproject is het eigenlijke hart van het grote project Sint-Denijsestraat. Het project heeft zich ook op de sociale aspecten geconcentreerd. Zo heeft elke straat zijn eigen feest en halfjaarlijks zijn er gezamenlijke grotere feesten. De activiteitenkalender is vertienvoudigd.

Winnaar categorie 2: Kortrijk: Commerciële innovatie in een stedelijk weefsel (25.000 euro)

Het ondernemerscentrum Kortrijk ging van start in 2004 en heeft als doel het ondernemerschap in een stedelijk weefsel een nieuwe impuls te geven. Door concrete acties en projecten worden (startende) ondernemers gestimuleerd om op een kritische, creatieve en vernieuwende manier na te denken over hun stad en hun eigen zaak.

De stad Kortrijk en het Ondernemerscentrum ontwikkelden het project "Commerciële innovatie in het stedelijk weefsel". Innovatie wordt in de toekomst een

uitdaging van formaat om op een succesvolle manier te kunnen deelnemen aan de hedendaagse economie. Dit geldt des te meer voor kleinere KMO's en handelaars die soms moeilijk tot innovatie komen. Dit project wil net deze doelgroep, die van levensbelang is voor het stedelijke weefsel, stimuleren om ook innoverend te gaan denken en handelen.

Om handelaars het belang van innovatie te leren kennen en hen te overtuigen daadwerkelijk die weg in te slaan, werd, in samenwerking met het "innovatiecentrum West-Vlaanderen", een innovatie-audit ontwikkeld. Onder professionele begeleiding leert de handelaar om op een vernieuwende manier te kijken naar zijn/haar eigen business en nieuwe inzichten te ontwikkelen rond thema's als productkeuze, klantenwinning en -binding, organisatie, inrichting... Op het einde van de audit heeft de handelaar een concreet innovatieplan voor zijn eigen handelszaak in handen.

36 handelaars namen deel aan het toegepast onderzoek over commerciële innovatie in het stedelijk weefsel.

Na het succes van het pilootproject werd op 26 februari 2007 gestart met een tweede groep handelaars.

Na de innovatie-audit worden de handelaars actief betrokken in verdere initiatieven rond commerciële innovatie in het stedelijk weefsel.

1ste winnaar categorie 3: Project 'Winnie-tooh' te Genk (15.000 euro)

Winnie-tooh is een kinderdagverblijf te Genk dat recent een erkenning kreeg voor 24 plaatsen. De initiatiefnemer van Winnie-tooh was de wijkwerking te Winterslag. Vele jonge moeders signaleerden de nood aan flexibele occasionele en reguliere kinderopvang voor de jongste kinderen. De beschikbaarheid van kinderopvang werd daarbij als een sleutelfactor beschreven om een deelname aan vormingscursussen, inburgeringstrajecten, opleiding maar ook participatie

aan de arbeidsmarkt, pedagogische programma's en/of schoolgroepen mogelijk te maken.

Vanuit het wijkplatform werd een initiatiefgroep opgericht die alle aspecten (inclusief beheer, bouwdoos, erkenning) van het kinderdagverblijf zou opnemen. Via gerichte werving, toelichting, bekendmaking en contacten vormde zich een dragende groep van 15 personen, waarvan de meeste wijkbewoners en een kleine helft moeders van Turkse en Marokkaanse origine. Deze groep heeft zich later omgevormd tot een vzw, waarbij alle allochtone vrouwen deel bleven uitmaken van het bestuur en slechts gericht additioneel een paar personen toetraden met specifieke beheerscompetenties. Deze vzw werd een zeer intensief werkende "dragende groep" die erin slaagde een multicultureel kinderdagverblijf voor en door de buurt in al zijn aspecten uit te bouwen.

Het kinderdagverblijf heeft een zeer multiculturele personeelsbezetting en recruteert kinderen uit de wijk. Een groep vrijwilligers, waarvan ¼ uit de buurt, draagt het beheer, het pedagogisch, financieel en personeelsbeleid.

De burgers van Winterslag werden betrokken in alle fasen van het proces, van de behoeftepeiling over het ontwikkelen van een aanvraag bij het stadsbestuur en bij Kind en Gezin, tot het ontwikkelen van het ontwerp, het pedagogische en diversiteitsproject, de bekendmaking en wervingen, de aankoop van materiaal en de personeelsselectie.

De betrokken buurt was en is daarbij belangrijk omdat zij een breed draagvlak vormt voor de uitbouw, voor de verzekerde werking, voor een goede en concrete beeldvorming. In elke fase van het proces werd naar alle belangrijke wijkpartners en sleutelfiguren ook intensief gecommuniceerd en gepeild naar hun verwachtingen, zorgen en aandachtspunten.

2de winnaar categorie 3: Project 'Opsinjoren' te Antwerpen (10.000 euro)

Opsinjoren wil de inwoners van Antwerpen stimuleren om zich mee in te zetten voor de fysieke en sociale leefkwaliteit van hun onmiddellijke woonomgeving. Initiatiefnemers zijn de stad en de bewoners. De stad biedt een ondersteuningskader aan, bewoners nemen zelf kleinschalige initiatieven in hun straat of buurt.

Opsinjoren heeft als kerntaak de sociale cohesie op het niveau van de straat en de buurt te stimuleren. Bewonersgroepen maken hun initiatieven over aan Opsinjoren, die financiële, logistieke en administratieve ondersteuning biedt aan de bewonersgroep. Het onderliggende doel van deze ondersteuning is om alle administratieve drempels weg te nemen voor de bewonersgroepen, zodat deze zich volledig kunnen wijden aan de opbouw en inhoud van hun activiteiten.

Afhankelijk van de aard en de omvang van de activiteit stelt Opsinjoren de bewonersgroep een budget ter beschikking met een maximum van 400 euro per initiatief. In functie van de activiteit doen de bewoners aankopen, die aan de hand van facturen en andere aankoopbewijzen door Opsinjoren terugbetaald worden.

Opsinjoren realiseerde een vermenigvuldigingseffect over het geheel van de stad en laat zien dat bewoners wel degelijk een structureel zichtbaar verschil kunnen maken in de realisatie en ervaring van fysieke en sociale leefkwaliteit. Opsinjoren ontwikkelde in zijn werking innovatieve instrumenten zoals de buurtcontracten. De betrokken bewonersgroepen zijn talrijk en zeer divers. De ontstane buurtnetwerken vormen sterke aanspreekpunten, die wisselwerking en beweging tussen buurt en bestuur mogelijk maken, evenals een leerproces over de buurten heen.

Communicatiecampagne 'Thuis in de stad' 2008

Gusje wordt na de Prominente Vlamingen de nieuwe ambassadeur van de stad. Hij zal overal aanwezig zijn om de stad te promoten. 'Thuis in de Stad' wordt gerestyled. Gusje prijkt vanaf april op het nieuwe logo van het Vlaamse Stedenbeleid en voert het woord in de nieuwe campagne

"Gusje het stadsmusje woont heel graag in de stad. Hij beveelt de mensen spontaan en van harte aan om er ook hun nestje te bouwen. Hij doet dit op een opgewekte, sympathieke manier. Ontwapenend en met een knipoog links en rechts. Gusje het stadsmusje is niet alleen een kleine maar ook een fijne en geloofwaardige ambassadeur voor de stad. Hij heeft nog een troef: als vogel is hij meteen ook het levende bewijs dat de natuur ook in de stad gedijt. Hij haalt het 'grijs' van de stad. Het is een soort 'masker' voor de stadsbewoner, dat spontaan een hele trein positieve associaties oproept."

De uitdagingen van 'Thuis in de Stad' zijn velerlei:

- **bekendheid opkrikken:** De merkbaarheid van Thuis in de Stad moet drastisch omhoog.

- **opwinding veroorzaken:** Leven in de stad is modern leven, is je daar goed bij voelen. De campagne 'Thuis in de Stad' moet daarom bruisen, moet dynamiek en hype creëren. 'Thuis in de Stad' moet mensen inspireren, wervelen en werven.

- **focussen op de basisboodschap en herhalen:** 'Thuis in de Stad' heeft veel te vertellen. Hééél veel. Er zijn vele argumenten pro wonen in de stad. Er zijn ook veel verschillende steden voor wie al deze argumenten gelden, en die er hun lokale kwaliteiten en argumenten aan toevoegen. Toch moeten we er zorg voor dragen dat onze campagne altijd die ene basisboodschap brengt. Een eenduidig en eenvoudig antwoord op de vraag 'Waarom moet ik in de stad

wonen?'. Altijd dezelfde nagel om op te kloppen. Alleen dan zal blijven hangen dat wonen in de stad vanzelfsprekend is voor iedereen. Dat iedereen, jong en oud, zich goed kan voelen in de stad.

- **focus op de juiste doelgroep:** Hoe we het ook draaien of keren, er zullen altijd mensen zijn die we nooit voor de stad zullen kunnen winnen. Omdat ze geen 'stadsmensen' zijn. Omdat ze de stad niet (willen) kennen, er niet van houden, er nooit gewoond hebben. Omgekeerd zijn er die heel veel van de stad houden omdat ze er wonen of ooit woonden, al was het als student 'op kot'... De boodschap is diegenen aanspreken die nu al in de stad wonen en diegenen die buiten de stad wonen maar er graag naartoe komen om te werken, te shoppen, uit te gaan... Mensen met een open geest voor de stad. Daarbinnen zullen 'tweeverdieners met kinderen' en 'actieve 50-plussers' zitten, maar ook mensen die pas binnen enige tijd tot een van de twee categorieën zullen behoren. Onze werkelijke doelgroep kan zowat overal zitten, kortom. In boodschap en stijl zullen we daarom selectief zijn op **wie houdt van de stad.**

- **'feel good':** Als de clan wegtrekt of wegblijft uit de stad omdat ze zich niet goed voelt in zo'n biotoop, dan moet een campagne in eerste instantie het goed gevoel herstellen en versterken. Om dat te doen, moet de campagne zelf een heel hoog universeel 'feel good' gehalte hebben. We moeten communicatie voeren waar mensen 'goesting' van krijgen om in de stad te wonen. Het gevoel blijft doorslaggevend. De rationale argumenten dienen alleen maar

om achteraf voor zichzelf de keuze te bevestigen en onderbouwen.

"Thuis in de Stad" wil in 2008 een swingende campagne voeren, die echt leeft onder de mensen. Een campagne die op elk moment antwoord(en) geeft op de vraag 'Waarom moet ik in de stad (blijven) wonen?' Een campagne met een sterk, uniform concept, waar iedereen warm van wordt, waar de centrale boodschap altijd hapklaar inzit. Een wervende campagne die overal aanwezig is, met sterke ruggengraat in de massamedia. Met één rode draad: 'Kies voor kansen, kies voor toekomst, kies voor gezellig, kies voor je thuis in de stad.'. Een campagne die onderscheidend is, die past bij de 'moderne manier van leven' in de stad. Een voluntaristisch project, dat wervend, bruisend, speels en spraakmakend is, dat levenslust uitstraalt en goesting doet krijgen om in de stad te gaan wonen... Want wonen in de stad is gezellig, tof... dat moet je gewoon doen. Zo zetten we nationaal een echt merk, een echt 'label' neer, dat voor hype en opwinding zorgt.

De campagne 2008 wordt een echte 'drive to web', waar we niet alleen informeren, maar vooral ook heel veel inspireren. Goesting doen krijgen om in de stad te wonen, kortom. Het internet laat ons toe onze informatie op een interactieve manier te 'verdiepen', met tal van voorbeelden en realisaties, om alle argumenten en troeven van de stad volop uit te spelen. Daarom moet de site vooral opgezet zijn als een smaakmaker, bovenop de informatiefunctie. De uit-

eindelijke sluitsteen vinden we in en om de stad zelf.

Het speerpunt van de 'Thuis in de Stad' campagne 2008 is te horen op de nationale radio. In een eerste mediagolf die van start gaat op 14 april tot begin mei is Gusje drie weken te horen op Radio 1, Radio 2 en Radio Donna. Hij zal de luisteraars uitnodigen om naar de vernieuwde website te komen kijken. Een tweede radiogolf van twee weken is voorzien in september.

Tegelijkertijd met de eerste golf op de radio is er een internetcampagne voorzien van 2 weken op de websites van Radio 2, Radio Donna, Hebbes immo en Immoweb.

Daarnaast verschijnt overal in het land de 'Stadsmusbus'. Zowel in als buiten de steden laat de Stadsmusbus de campagne verder leven. Deze 'Stadsmus-

bus' is de geknipte oplossing om, overal waar volk bijeen is in een stadscontext, te informeren en te enthousiasmeren voor de stad.

Hiernaast worden nog enkele producten in het kader van de campagne verzorgd.

Een infomailing wordt gestuurd naar het netwerk van de Vlaamse overheid en alle verantwoordelijken in de steden die betrokken zijn met 'Thuis in de Stad'.

Een tweeluikfolder Stedenbeleid wordt gecreëerd om uit te delen bij de Stadsmusbus. Deze wordt ook verspreid via het netwerk van de Vlaamse overheid.

Verder wordt er een poster voorzien, eveneens om te verspreiden via het netwerk van de Vlaamse overheid en die de steden kunnen verspreiden om een event aan te kondigen waar ook de Stadsmusbus aanwezig is.

Richtlijnig

Martine Van Ruyskensvelde

In deze rubriek krijgt u een overzicht van recent opgestelde omzendbrieven over binnenlands bestuur, inburgering en stedenbeleid.

Omzendbrief BB 2007/08 van 7 december 2007 betreffende de bestedingsmogelijkheden van de Telenetopbrengsten door de gemeenten en het tijdstip van goedkeuring van de aanvullende gemeentebelasting op de personenbelasting

De omzendbrief informeert de gemeenten over de bestedingsmogelijkheden van de opbrengsten uit de aangekondigde operatie tussen Telenet en de gemengde intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en haar deelnemende

gemeenten. Er wordt ook aan herinnerd dat de aanslagvoet van de aanvullende gemeentebelasting op de personenbelasting voor het dienstjaar 2008 door de gemeenteraad moet worden vastgesteld uiterlijk op 31 december 2007.

Omzendbrief BB 2008/01 van 22 februari 2008 betreffende de toepassing van het decreet van 7 mei 2004 betreffende de materiële organisatie en de werking van de erkende erediensten

Het decreet van 7 mei 2004 betreffende de materiële organisatie en werking van de erkende erediensten regelt de samenstelling en werking van de diverse organen van de erkende erediensten. Sinds de inwerkingtreding moeten deze organen voor het eerst vernieuwd worden. Dit gebeurt decretaal om de drie jaar. De omzendbrief geeft verdere toelichting bij de te volgen procedure en gaat verder in op het patrimoniumbeheer door de erkende erediensten en de toepassing van de wetgeving op de overheidsopdrachten.

Greta Behets

Parlementaire vragen

In deze rubriek komt een selectie van parlementaire vragen aan bod. Het gaat om vragen die betrekking hebben op de thema's waarrond het Agentschap voor Binnenlands Bestuur werkt.

Gemeentelijke aanvullende verkeersreglementen – Toezicht

Vraag nr. 183 van 17 augustus 2007 van de heer Flor Koninckx, Vlaams volksvertegenwoordiger, aan mevrouw Kathleen Van Brempt, Vlaams minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen¹.

Vragen

1. Welke Vlaamse overheidsdienst wordt belast met de afhandeling van de dossiers "aanvullende reglementen wegverkeer"?
2. Wordt in dat in de maak zijnde decreet een maatregel voorzien die de gemeenten verplicht rekening te houden met het advies van de Vlaamse overheid?

Antwoorden

1. De afdeling Beleid Mobiliteit en Veiligheidsveiligheid van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken zal belast worden met de verdere afhandeling van de aanvullende reglementen wegverkeer die door de gemeenten worden uitgevaardigd.
2. Volgens het huidige voorontwerp van decreet betreffende de aanvullende reglementen op het wegverkeer kan de gemeenteraad aanvullende reglementen vaststellen voor de wegen die op het grondgebied van de gemeente liggen, met uitzondering van de autosnelwegen. Het decreet voorziet tevens de delegatiemogelijkheid naar het college van burgemeester en schepenen. Indien de aanvullende reglementen betrekking

hebben op gewest- of provinciewegen, dan moeten ze ter goedkeuring worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering. Deze aanvullende reglementen kunnen pas uitwerking krijgen na goedkeuring door de Vlaamse Regering. De aanvullende reglementen van de gemeenten, die geen betrekking hebben op provincie- of gewestwegen, worden enkel nog ter informatie overgemaakt aan de Vlaamse overheid. Voor deze reglementen is dus geen advies voorzien.

Lokale mandatarissen – Wedde-aanpassingen

Vraag nr. 160 van 4 juli 2007 van de heer Jan Peumans, Vlaams volksvertegenwoordiger, aan de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering².

Vragen

1. Waarom treedt de wijziging van de wedde van de lokale mandataris pas in juni in werking (in plaats van de traditionele meimaand)?
2. Klopt het dat er sprake is van slordigheden (bvb. het exacte bedrag van de parlementaire vergoeding dat als basis dient)? Hoe komt dit?
3. Klopt het dat er een resem bijzonder minieme aanpassingen van de mandatariswedde komende zijn?
4. Treft de minister een aantal voorbereidingen om het gemeentedecreet te wijzigen of acht hij het nuttiger om alles bij het oude te laten?

Antwoorden

Het gemeentedecreet bepaalt in artikel 70, §1, dat de burgemeester en de schepenen, uitgezonderd de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn ten laste van de gemeente een wedde, inclusief vakantiegeld en eindejaarspremie, genieten. De Vlaamse Regering stelt die wedde vast, rekening houdend met het inwonersaantal van de gemeente. De wedde van de burgemeester wordt uitgedrukt als een percentage van de vergoeding van de leden van het Vlaams Parlement.

De vergoeding van de leden van het Vlaams Parlement bestaat uit de basisvergoeding, een forfaitaire onkostenvergoeding, het vakantiegeld en de eindejaarspremie. Wanneer één element van de vergoeding wijzigt, wijzigt ook de basis voor de vaststelling van de wedden van de lokale mandatarissen.

In de maand mei ontvangen de Vlaamse parlementsleden vakantiegeld. Pas nadat het vakantiegeld is uitbetaald, kan de vergoeding van de leden van het Vlaams Parlement opnieuw worden berekend. Het vakantiegeld wordt eind mei uitbetaald en dus wordt met het aangepaste bedrag van het vakantiegeld rekening gehouden bij de berekening van de vergoeding van de leden van het Vlaams Parlement vanaf de maand die volgt op de uitbetaling. Het bedrag van de parlementaire vergoeding werd licht verhoogd van 103.681,60 tot 103.797,96 en dient zodoende vanaf 1 juni 2007 als nieuwe berekeningsbasis voor de wedden van de lokale mandatarissen.

¹ Bulletin van Vragen en Antwoorden, Vlaams Parlement nr. 11, september 2007, 343 e.v..

² Bulletin van Vragen en Antwoorden, Vlaams Parlement nr. 11, september 2007, 265 e.v..

De lokale mandatarissen ontvangen eveneens, conform artikel 12 van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 januari 2007 een vakantiegeld. Dit vakantiegeld wordt traditioneel uitbetaald in de maand mei.

De slordigheden in de VVSG-nieuwsbrief slaan op het feit dat er een kleine verhoging is geweest van de basisvergoeding van de Vlaamse parlementsleden. Deze wijziging was het gevolg van een verhoging van de wedden van de staatsraden bij de Raad van State. De administratie was niet op de hoogte van deze kleine wijziging, maar heeft onmiddellijk nadat ze in kennis werd gesteld van dit feit, de informatie op de website van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur aangepast. Er werd een afspraak gemaakt met de diensten van het Vlaams Parlement om wijzigingen van de basisvergoeding van de Vlaamse parlementsleden in de toekomst mede te delen aan het agentschap.

Het klopt inderdaad dat met de huidige regelgeving er jaarlijks minstens twee kleine aanpassingen zullen zijn van de mandatariswedde. Eén naar aanleiding van de uitbetaling van het vakantiegeld aan de leden van het Vlaams Parlement en één na de uitbetaling van de eindejaarspremie aan de leden van het Vlaams Parlement. Er zal ook een wijziging volgen na de indexsprong, want dan zullen de basisvergoeding en de forfaitaire onkostenvergoeding met 2% stijgen.

Om deze omslachtige en ingewikkelde berekeningswijze in te toekomst te vermijden, zal een voorstel van een decreetswijziging ingediend worden. Momenteel worden hiervoor de nodige voorbereidingen getroffen.

Lokale mandatarissen – strafrechtelijke aansprakelijkheid

Vraag nr. 161 van 4 juli 2007 van mevrouw Else De Wachter, Vlaamse volksvertegenwoordiger, aan de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur,

Stedenbeleid, Wonen en Inburgering³.

Vragen

1. Welke draagwijdte hebben de begrippen "kennelijk wangedrag" of "grove nalatigheid"? Wat ressorteert hier met andere woorden onder? Kan de minister hiervan een nauwkeurige definitie geven?
2. Waarom kunnen gemeenteraadsleden, OCMW-raadsleden en provincieraadsleden niet afgezet of geschorst worden in geval van wangedrag of grove nalatigheid? Zijn er plannen om dit alsnog te voorzien?
3. Neemt de minister initiatieven om, bovenop de verplichting om de rechtsbijstand uit te breiden tot strafrechtelijke verdediging, een specifieke regeling uit te werken die de mandataris in de zin van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 juni 2007 beter kan beschermen tegen strafrechtelijke veroordeling en vervolging al dan niet terecht of ten onrechte? Zo ja, welke?
4. Zal er bij ieder dossier met een strafrechtelijke veroordeling een tuchtrechtelijk dossier worden opgestart?

Antwoorden

Het beginsel inzake de scheiding der machten impliceert dat de beslissingen van de rechterlijke macht kunnen betwist worden binnen de beroepsprocedure die ter zake is bepaald. Het komt de uitvoerende macht niet toe om de uitspraken van de rechterlijke macht in vraag te stellen of te beoordelen.

1. De begrippen kennelijk wangedrag of grove nalatigheid zijn motiveringsgronden om eventueel over te gaan tot het nemen van tuchtmaatregelen tegenover de burgemeester, schepenen of voorzitter van de gemeenteraad, voorzitter en ondervoorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn, voorzitter van de districtsraad, voorzitter en leden van het districtscollege, voorzitter van de provincieraad en gedeputeerden.

Deze begrippen zijn als dusdanig opgenomen in de artikelen 71 en 274 van het gemeentedecreet en artikel 69 van het provinciedecreet. Het kennelijk wangedrag betreft hoofdzakelijk handelingen die gesteld worden buiten de uitoefening van het mandaat en die een invloed kunnen hebben op dit mandaat omdat ze de voor het mandaat vereiste integriteit van de persoon in kwestie aantasten. Grove nalatigheid zijn ernstige tekortkomingen in de uitoefening van het mandaat. De effectieve inhoudelijke draagwijdte echter van deze begrippen kan moeilijk in het algemeen worden vastgesteld, maar zal geval per geval moeten beoordeeld worden, onder controle van de Raad van State. Het is onmogelijk om een exhaustieve lijst op te stellen van handelingen die als kennelijk wangedrag of grove nalatigheid moeten worden beschouwd.

2. Voor de gemeente-, provincie- en OCMW-raadsleden is inderdaad niet in een tuchtprocedure voorzien. Dit is een fundamentele optie die werd genomen door de decreetgever, ermee rekening houdend dat deze mandatarissen rechtstreeks verkozen worden door de kiezer. Voor de OCMW-raadsleden van de gemeente Voeren daarentegen geldt artikel 22, §1 van de OCMW-wet dat bepaalt dat in geval van zware nalatigheid of algemeen bekend wangedrag, de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn, van de gemeenteraad of zelfs van ambtswege. De schorsing mag de tijd van drie maanden niet te boven gaan. De OCMW-raadsleden worden immers niet rechtstreeks door de kiezer verkozen, maar onrechtstreeks door de gemeenteraadsleden.

3. Wat de rechtsbijstand betreft, wordt bovenop de verplichting om in de verzekeringpolis een verplicht luik strafrechtelijke verdediging in te lassen, in het besluit van 19 januari 2007 over het statuut van de lokale en provinciale mandataris overwogen om een grotere bescherming te verschaffen aan de lokale mandatarissen in een strafrechtelijke procedure. Hierover wordt juridisch advies gevraagd over de mogelijkhe-

³ Bulletin van Vragen en Antwoorden, Vlaams Parlement, nr. 11, september 2007, 267 e.v.

den die zich aandienen om een betere bescherming te waarborgen in strafzaken.

4. Een strafrechtelijke veroordeling moet niet automatisch leiden tot het opstarten van een tuchtprocedure.

Bedienaars erediensten – Vervoerskosten

Vraag nr. 163 van de heer Jan Verfaillie, Vlaams volksvertegenwoordiger, aan de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering⁴.

Vragen

1. Kan de minister bevestigen dat de bijkomende kosten, zoals vervoerskosten, van de pastoors ten laste vallen van de kerkfabrieken en uiteindelijk van de gemeente? Zo ja, waarom deze afwenteling van kosten op de gemeenten?

2. In welke mate werd overleg gepleegd bij het Ministerie van Justitie over deze aangelegenheid? Werd er daarbij aangedrongen dat de bijkomende kosten, zoals vervoersonkosten van pastoors die meerdere parochies moeten bedienen door het Ministerie van Justitie zouden ten laste genomen worden?

Antwoorden

1. In het rekeningenstelsel voor de besturen van de eredienst is inderdaad een rekeningnummer opgenomen voor kilometervergoedingen aan de bedienaar van de eredienst. Dat nieuwe rekeningenstelsel is opgemaakt op basis van de verrichtingen die reeds opgenomen zijn in bestaande jaarrekeningen van besturen van de eredienst (zowel katholieke kerkfabrieken als besturen van andere erediensten). Daaronder vallen onder andere ook kilometervergoedingen die worden toegekend aan bepaalde bedienaars van de eredienst. Het opnemen van een afzonderlijk nummer voor die uitgaven is met andere woorden enkel de technische vertaling voor de

boekhoudkundige verrichtingen die in de bestaande praktijk reeds gebeuren, zonder dat daarvan verdere beleidsconclusies afgeleid moeten worden.

Het decreet van 7 mei 2004 heeft aan lokaal overleg een centrale rol toebedeeld in de (financiële) verhoudingen tussen de gemeente- of provinciebesturen en de besturen van de eredienst. De toekenning van eventuele verplaatsingskosten, rekening houdend met de lokale omstandigheden maakt deel uit van dat overleg.

Er lijken in dat verband twee mogelijke scenario's te onderscheiden. Enerzijds zijn er de besturen van de eredienst die erkend zijn met een zeer grote gebiedsomschrijving en waarvan de bedienaar niet steeds vlakbij de plaats van de eredienst woont. In dat geval lijkt het mij niet onredelijk dat die bedienaar een vergoeding kan worden toegekend voor bepaalde verplaatsingen, vanzelfsprekend voor zover hierover overeenstemming werd bereikt in het overleg tussen het gemeente- of provinciebestuur en het (centraal) bestuur van de eredienst.

Het tweede scenario is de situatie die in de vraag wordt aangehaald, nl. die van de bedienaars van de eredienst die meerdere parochies bedienen. Ook in dit geval zal het betalen van dergelijke vergoedingen afhankelijk zijn van wat er werd overeengekomen in het overleg tussen het gemeente- of provinciebestuur en het (centraal) bestuur van de eredienst.

In beide scenario's gaat het om situaties die duidelijk verschillen van de vroeger gangbare situatie waarbij de pastoor letterlijk in de schaduw van zijn kerktoren woonde. Als er vergoedingen worden toegekend voor verplaatsingen van de bedienaar van de eredienst, is het in alle geval transparanter dat die ook als dusdanig herkend kunnen worden in de rapportering van dat bestuur. Het gemeente- of provinciebestuur dat tussenkomt in de eventuele tekorten van het bestuur van de eredienst kan zo de opvolging van de gemaakte afspraken beter opvolgen.

2. Het vaststellen van de wedden en pensioenen van de bedienaars van de eredienst is een federale materie gebleven. Eventuele verplaatsingskosten maken daar geen deel van uit. Het nieuwe rekeningenstelsel brengt geen wijziging aan de bestaande situaties, maar biedt enkel de mogelijkheid om wat er lokaal wordt overeengekomen ook op een transparante manier tot uiting te laten komen in de boekhouding. Overleg met de federale overheid was in die optiek dan ook niet aan de orde. Een veralgemening van het systeem van verplaatsingsvergoedingen zou inderdaad een meeruitgave voor de lokale besturen tot gevolg hebben. Maar zoals reeds gesteld ligt dat niet in de bedoeling bij het vaststellen van het rekeningenstelsel. Het is ongetwijfeld juist dat het Ministerie van Justitie een financiële besparing realiseert door de daling van het aantal parochiepriesters. Of in die omstandigheden eventuele verplaatsingsvergoedingen van de bedienaars die meerdere parochies bedienen door het Ministerie van Justitie worden gefinancierd, moet gekaderd worden in een ruimere regeling van de eredienstfinanciering op federaal vlak.

Provinciegouverneur – Bezoldiging via private vennootschappen

Vraag nr. 165 van 4 juli 2007 van de heer Jan Peumans, Vlaams volksvertegenwoordiger, aan de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering⁵.

Vraag

Kan de minister van binnenlands bestuur een volledig en gedetailleerd overzicht geven van de bezoldigingen, vergoedingen of financiële tussenkomsten die een gouverneur ontvangt wanneer hij toetreedt tot de beheersorganen van private vennootschappen?

⁴ Bulletin van Vragen en Antwoorden, Vlaams Parlement, nr. 11, september 2007, 273 e.v.

⁵ Bulletin van Vragen en Antwoorden, Vlaams Parlement, nr. 11, september 2007, 279 e.v.

Antwoord

Artikel 62 van het provinciedecreet van 9 december 2005 bepaalt dat de provinciegouverneurs geen enkel financieel voordeel kunnen verwerven uit de deelname aan raden van bestuur of andere vergaderingen van private vennootschappen of openbare instellingen.

Ingevolge deze bepaling heeft de provinciegouverneur die aangesteld wordt in de raad van beheer van een verzekeringsmaatschappij geen recht op een salaris of zitpenningen. Terugbetaling van werkelijk gemaakte kosten vallen niet onder de bepaling van bovengenoemd artikel 62. Een loutere terugbetaling van kosten gemaakt uit hoofde van de functie levert geen financieel voordeel op.

Uiteraard moeten de provinciegouverneurs de wet naleven; het statuut van de provinciegouverneurs, zoals vastgesteld door de Vlaamse Regering bij besluit van 5 maart 2004 en bekend gemaakt in het Belgisch Staatsblad van 26 maart 2004, verplicht hen niet om de informatie waarnaar u vraagt aan de Vlaamse overheid bekend te maken. Aangezien het hier om een privéfirma gaat bestaat er geen mogelijkheid om een overzicht van de uitgaven ten behoeve van een voorzitter-provinciegouverneur van de raad van bestuur bij de verzekeringsmaatschappij op te vragen.

Volgens de wet van 2 mei 1995 betreffende de verplichting om een lijst van mandaten, ambten en beroepen, alsmede een vermogensaangifte in te dienen zijn de provinciegouverneurs ertoe gehouden om vóór 1 april van het daaropvolgende jaar bij het Rekenhof een schriftelijke aangifte in te dienen waarin ze melding maken van alle mandaten, leidende ambten of beroepen, van welke aard ook, die ze tijdens het jaar hebben uitgeoefend, zowel in de overheidssector als voor de rekening van enige andere natuurlijke persoon of rechtspersoon, feitelijke instelling of

vereniging die in België of in het buitenland gevestigd is. Deze aangifte wordt op erewoord juist en oprecht verklaard en vermeldt voor elk mandaat, elk ambt of elk beroep of ze al dan niet bezoldigd zijn (artikel 2, §1). Deze lijst wordt in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt.

Toekenning ereburgerschap – Openbaarheid gemeenteraadszitting

Vraag nr 168 van 5 juli 2007 van de heer Stefaan Sintobin, Vlaams volksvertegenwoordiger, aan de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering⁶.

Vragen

1. Is de toekenning van een ereburgerschap in de openbare zitting van een gemeenteraad eigenlijk niet strijdig met het principe dat er in de openbare zitting niet over personen mag/kan gesproken worden?
2. En betekent dat dan dat alle beslissingen uit het verleden m.b.t. het toekennen van het ereburgerschap strijdig zijn met het decreet en dus ongeldig?
3. Zo ja, is de gemeentebesturen daar al op gewezen?

Antwoorden

Artikel 93 van de Nieuwe Gemeentewet bepaalde dat de vergaderingen van de gemeenteraad in regel openbaar zijn. Het daarop volgende artikel 94 van de Nieuwe Gemeentewet bepaalde dat de voorzitter de deuren moest sluiten wanneer het om personen gaat. Uit verschillende arresten van de Raad van State is gebleken dat het besloten karakter van de vergadering door de wetgever niet werd opgelegd in het belang van de betrokken personen maar wel met het oog op de vrije wilsuiving van de gemeenteraadsleden (zie o.a. RvS, nr. 5750, 9 juli 1957 en RvS, Dascotte, nr. 23.339, 8 juni 1983).

De uitzondering "wanneer het om personen gaat" wordt door de wetgever niet omschreven. Uit de voorbereidende besprekingen blijkt echter dat hiermee niet de beraadslagingen en de besluitvorming worden bedoeld omtrent zaken waarbij de zakelijke belangen van een persoon betrokken zijn, maar wel die punten waarbij als zodanig de private levens- en belangensfeer van een persoon ter sprake kan komen of ter sprake komt. Deze regel betreft zowel natuurlijke- als rechtspersonen (RvS, NV Lunatim, nr. 107.304, 4 juni 2002).

Op 1 januari 2007 is artikel 28 van het gemeentedecreet in werking getreden. Tegelijkertijd werden voorgaande artikelen 93 en 94 van de Nieuwe Gemeentewet opgeheven. Artikel 28, §1, 1° van het gemeentedecreet bepaalt dat de vergaderingen van de gemeenteraad niet openbaar zijn als het om aangelegenheden gaat die de persoonlijke levenssfeer raken.

Concreet betekent dit dat het aan de voorzitter van de gemeenteraad toekomt om de beslissing te nemen om de behandeling van een bepaald agendapunt achter gesloten deuren te laten doorgaan.

Vermits de openbaarheid van de vergaderingen nog steeds de regel blijft en vermits in het geval van toekenning van een ereburgerschap de betrokkene er in de praktijk weinig problemen mee zal hebben dat zijn verdiensten worden besproken in een openbare zitting, lijkt het dat in deze gevallen de persoonlijke levenssfeer niet in het gedrang dreigt te komen. Het is een prerogatief van de voorzitter om de deuren te sluiten op voorwaarde dat hij zijn beslissing motiveert.

⁶ Bulletin van Vragen en Antwoorden, Vlaams Parlement, nr. 11, september 2007, 281 e.v.

Aftredende burgemeesters – Gemeentedecreet vs. Wet politiedienst

Vraag nr. 170 van mevrouw Marijke Dillen, Vlaams volksvertegenwoordiger, aan de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering⁷.

Vragen

1. Is de minister op de hoogte van de tegenstrijdigheid tussen artikel 60, §3 van het gemeentedecreet van 15 juli 2005 luidens welk de aftredend burgemeester in functie blijft tot de installatie van de nieuwe burgemeester en artikel 23, eerste lid van de wet van 7 december 1998 tot organisatie van de geïntegreerde politiedienst dat onder andere bepaalt dat het mandaat van lid van het politiecollege aanvangt op het ogenblik van de eedaflegging als burgemeester omdat de eedaflegging en de installatie van de burgemeester in zijn nieuwe functies niet op hetzelfde ogenblik moeten plaatsvinden?

2. Werd dit reeds onderzocht en werden eventueel reeds initiatieven genomen om deze tegenstrijdigheid weg te werken?

Antwoorden

Artikel 60, §3 van het gemeentedecreet bepaalt dat het principe van de continuïteit van de ambten ook voor de burgemeester geldt. Na de gemeenteraadsverkiezingen blijft de aftredende burgemeester in functie tot de installatie van de nieuwe burgemeester heeft plaatsgehad.

Artikel 23, eerste lid, van de wet van 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politiedienst, gestructureerd op twee niveaus (WGP) bepaalt daarentegen dat het mandaat van lid van het politiecollege aanvangt op het ogenblik van de eedaflegging als burgemeester.

De minister van Binnenlandse Zaken geeft in zijn antwoord op vraag nr. 1184 (2006-2007) toe dat de tekst van beide artikelen niet geheel met elkaar corresponderen, omdat de datum van de eedaflegging en de datum van de installatie niet noodzakelijk moeten samenvallen.

De burgemeester is geïnstalleerd als hij op de datum, die het benoemingsbesluit bepaalt, de eed als burgemeester heeft afgelegd. Concreet betekent dit in de praktijk dat eerst het benoemingsbesluit van de burgemeester wordt ondertekend, dat vervolgens de benoemde burgemeester in handen van de gouverneur de eed aflegt en dat hij zijn ambt daarna opneemt op de datum die door het benoemingsbesluit werd bepaald.

Het is logischer dat de burgemeester zijn mandaat van lid van het politiecollege opneemt als hij geïnstalleerd is als burgemeester. Daarom is de tekst van artikel 60, §3 van het gemeentedecreet correcter dan die van artikel 23, eerste lid WGP. Daarom dient geen initiatief genomen om artikel 60 van het gemeentedecreet aan te passen.

Burgemeester en schepenen – Voordracht met einddatum

Vraag nr 172 van 10 juli 2007 van de heer Jos De Meyer, Vlaams volksvertegenwoordiger, aan de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering .

Vraag

In welke mate is een andere dan de in de voordrachtakte voorziene opvolger gebonden aan de in die akte vermelde einddatum?

Antwoord

Indien de in de akte van voordracht voorziene opvolger zijn mandaat niet opneemt of wenst af te zien van zijn voordracht, zet de uiteindelijk verkozen, conform art. 8, 50 of 63 van het gemeentedecreet, het desbetreffende mandaat voort tot aan het einde van de legislatuur.

⁷ Bulletin van Vragen en Antwoorden, Vlaams Parlement, nr. 11, september 2007, 285 e.v.

**INSTITUUT
VOOR DE
OVERHEID**

VORMING IN OVERHEIDSMANAGEMENT EN -BELEID

MASTER IN HET OVERHEIDS- MANAGEMENT EN -BELEID

"Een combinatie van wetenschappelijk inzicht
en praktijkervaringen in het reilen en zeilen van de overheid."

OPLEIDINGSPROGRAMMA'S OVERHEIDSMANAGEMENT EN -BELEID

- CONTRACTMANAGEMENT
- ICT & E-GOVERNMENT
- INTERACTIEF BELEID
- KWALITEITSMANAGEMENT
- ORGANISATIES EN DIVERSITEIT
- PRESTATIES METEN
- VERANDERINGSMANAGEMENT
- FINANCIEEL MANAGEMENT
- INTEGRITEITSMANAGEMENT
- KLACHTENMANAGEMENT
- OPENBAARHEID VAN BESTUUR
- PERSONEELSMANAGEMENT
- SAMENWERKING EN COÖRDINATIE
- VERZELFSTANDIGING

GEBRUIKERSNETWERKEN

Kwaliteitsnetwerk lokale besturen: www.kwaliteitsnetwerk.be
Netwerk klachtenmanagement: www.netwerklachtenmanagement.be

www.instituutvoordeoverheid.be

KATHOLIEKE UNIVERSITEIT
LEUVEN

Instituut voor de Overheid - Parkstraat 45, bus 3609
tel. + 32 16 32 32 70 - io@soc.kuleuven.be

Arresten Raad Van State

In deze rubriek worden belangrijke arresten van de Raad van State met betrekking tot het binnenlands bestuur besproken.

Bevoegdheden van de burgemeester

Bij arrest nr. 177.405 van 29 november 2007 stelt de Raad van State dat een burgemeester zich niet kan beroepen op artikel 134, §1, van de NGW om een politieverordening te treffen wanneer hij redelijkerwijze de eventuele stoornis van de openbare orde die hij wil beteugelen door zijn besluit, reeds geruime tijd op voorhand had moeten zien aankomen, waardoor die stoornis bezwaarlijk als een nieuw en onverwacht gegeven te bestempelen is en het derhalve niet aannemelijk is dat het betrokken risico op stoornis zich als een plots opdoemend gevaar heeft voorgedaan.

Intrekking van een vergunning - hoorplicht

Bij arrest nr. 177.403 van 29 november 2007 vernietigde de Raad van State een beslissing van het college van burgemeester en schepenen van de stad Leuven waarbij een "bijzonder bewijs van taxichauffeur" werd ingetrokken "gezien het onaanvaardbaar en bijzonder gevaarlijk verkeersgedrag alsook de arrogantie en het onmiskienbaar misprijzen ten aanzien van politieambtenaren van de stad".

De raad oordeelde dat het college van burgemeester en schepenen deze beslissing niet had mogen nemen zonder de betrokken taxichauffeur de gele-

genheid te hebben gegeven voorafgaandelijk zijn standpunt naar voren te brengen. Het college van burgemeester en schepenen had m.a.w. betrokkene eerst moeten horen, minstens hem voor een verhoor moeten hebben uitgenodigd. De Raad baseerde zich hierbij op de beginselen van behoorlijk bestuur. Het argument van het college dat de feiten waarop de intrekking van de vergunning was gebaseerd op zich niet voor betwisting vatbaar zou zijn geweest omdat zij door de politie werden vastgesteld, en betrokkene het niet nodig had gevonden om aan de politie enige uitleg te verschaffen, kan volgens de Raad niet verantwoord worden dat aan de hoorplicht werd voorbijgegaan. Ook het feit dat de betrokkene geen ambtenaar was in dienst van de stad, is volgens de Raad ter zake volledig irrelevant.

Verkiezingen

Bij arrest nr. 175.176 van 25 oktober 2007 verwierpt de Raad van State een beroep tegen de gemeenteraadsverkiezingen van Wetteren van 15 april 2007 (de verkiezingen van 8 oktober 2006 moesten in die gemeente worden overgedaan ingevolge een vernietiging van die verkiezingen). Verzoeker beriep zich op de schending van artikelen 1 en 2 van het besluit van 7 juli 2006 van de Vlaamse Regering houdende de algemene regels voor het aanbrengen van verkiezingsaffiches en het organiseren van gemotoriseerde optochten. Volgens verzoeker was dit artikel geschonden omdat CD&V Wetteren tijdens de in

bedoeld artikel ingeschreven sperperiode nog verkiezingsaffiches had aangeplakt op de conciërgewoning van het gemeentelijke domein "De Warande" en bovendien op de dag van de verkiezingen nog verkiezingsfolders had uitgedeeld.

De Raad van State stelde dat verzoeker zich op voornoemd besluit van de Vlaamse Regering niet mocht beroepen vermits het besluit, dat reglementair van aard is, niet werd onderworpen aan een voorafgaand advies van de Raad van State zonder dat de hoogdringendheid van het besluit werd aangetoond, zodat het besluit, met toepassing van artikel 159 van de Grondwet buiten toepassing moet gesteld worden.

Bij arrest nr. 176.176 van 25 oktober 2007

verwierp de Raad van State een beroep tegen de gemeenteraadsverkiezingen van Wetteren van 15 april 2007 (de verkiezingen van 8 oktober 2006 moesten in die gemeente worden overgedaan ingevolge een vernietiging van die verkiezingen). Verzoeker klaagde de verspreiding van het boek "Een open boek, 8 jaar Verhofstadt" op 21 maart 2007 in de gemeente aan. Volgens verzoeker was dit een schending van artikel 8sexies, §1, van het decreet van 7 mei 2004 houdende regeling van de controle van de verkiezingsuitgaven en de herkomst van de geldmiddelen voor de verkiezing van het Vlaams Parlement, de provincieraaden, de gemeenteraden en de districtsraden, dat onder meer bepaalt dat het verboden is geschenken en gadgets te

verkopen of te verspreiden drie maand voorafgaand aan gemeenteraadsverkiezingen. De Raad van State stelde dat de in artikel 8sexies, §1, bedoelde geschenken of gadgets, enkel geschenken betreffen die in het kader van een welbepaalde gemeenteraadsverkiezing als propagandamiddel worden aangewend. Het boek over het achtjarig premierschap van Guy Verhofstadt kan niet als dusdanig beschouwd worden. Het

dient zich als een loutere toevalligheid aan dat het juist werd verspreid vlak voor de nieuw te organiseren gemeenteraadsverkiezingen in Wetteren van 15 april 2007. Bovendien stelt de Raad dat het boek, noch enig onderdeel ervan, direct of indirect handelt over de lokale politieke situatie in Wetteren. De omstandigheid dat het boek door dezelfde politieke partij is uitgegeven dan degene waartoe bepaalde kandidaten

voor de gemeenteraadsverkiezingen behoren, brengt nog niet mee dat het kan worden aangemerkt als een verboden propagandamiddel in het kader van de gemeenteraadsverkiezingen te Wetteren. ■

Zoeken naar hefbomen, 4de kwaliteitscongres 19 mei 2008

Het 4de Kwaliteitscongres voor Lokale Besturen 'Zoeken naar hefbomen' is een initiatief van de provincie Vlaams-Brabant en het Instituut voor de Overheid van de K.U.Leuven, in samenwerking met de stad Leuven en het

OCMW Leuven. Ook deze 4de editie wil spraakmakende initiatieven voor de verbetering van de kwaliteit in lokale overheidssectoren in de schijnwerpers zetten. Het centrale thema dit jaar is 'Zoeken naar hefbomen'. Werken aan kwaliteit doe je namelijk niet alleen. Om echt succesvol te zijn, is het belangrijk om op zoek te gaan naar hefbomen voor kwaliteit. Met dit thema in het achterhoofd ontstond een interessant en gevarieerd programma met plenaire lezingen en interactieve workshops in kleinere groepjes.

Het 4de Kwaliteitscongres voor Lokale Besturen 'Zoeken naar hefbomen' heeft plaats op maandag 19 mei 2008 in het provinciehuis te Leuven.

Alle informatie over het 4de Kwaliteitscongres voor Lokale Besturen 'Zoeken naar hefbomen' vindt u op www.vlaamsbrabant.be/kwaliteitscongres.

Inschrijven kan via het online inschrijvingsformulier op de website.

Wij weten meer dan ik

TREFDAG
ICC Gent
17 april 2008

**Het volledige programma op www.trefdag.be
Schrijf je nu in**

Trefdag is het grootste ontmoetingsevent in Vlaanderen voor iedereen die te maken heeft met het lokale bestuur. Meer dan 40 trefwinkels en 100 rondetafels bieden u nieuwe inzichten op de centrale vraag van deze vijfde Trefdag: "hoe kunnen we als lokaal bestuur meer en beter samenwerken".

Surf snel naar www.trefdag.be en ontdek er het volledige programma.

We verwachten opnieuw een vol huis, dus schrijf je vandaag nog in via de inschrijfbrochure of op www.trefdag.be.

Kristine Van de Peer

Vernieuwde website patrimoniumbeheer on line !

De website patrimoniumbeheer OCMW vernieuwd is vernieuwd.

Nieuw is dat de website patrimoniumbeheer nu opgedeeld is naar de verschillende gebruikers toe: OCMW, gemeenten en erediensden. De modellen voor patrimoniumverrichtingen en de juridische teksten zijn aangepast aan de specifieke doelgroep en aan de specifieke regelgeving voor de verschillende lokale besturen.

Voorlopig zijn enkel de teksten bestemd voor het OCMW beschikbaar. Er is verder een onderscheid tussen "modellen volgens thema" en "modellen volgens nummer".

Onder "**modellen volgens thema**" vindt u alles terug over aankoop, verkoop, concessie, jacht, pacht, erfpacht en opstal, verhuur, erfdiensdenbaarheid en wegen.

Per thema kunt u modellen oproepen die de besturen dan kunnen invullen en aanpassen. Het gaat hier bijvoorbeeld over modellen van besluiten, onderhandse overeenkomsten, authentieke akten. Voor elke patrimoniumverrichting wordt aangegeven welke procedure een bestuur kan volgen. Voor elke stap binnen die procedure wordt een model aangeboden. Per patrimoniumverrichting geven we in een artikel het wettelijk kader weer en overlopen hoe de dossierbehandeling best wordt aangepakt en welke stukken u zeker in uw bezit moet hebben. De commentaar op de wetgeving die per patrimoniumverrichting van toepassing is op het lokaal bestuur krijgt hier zijn weerslag. We kijken verder

welk orgaan bevoegd is voor welke patrimoniumverrichting en welke besluiten moeten opgemaakt worden.

Onder "**modellen volgens nummer**" vindt u dezelfde documenten terug als onder "modellen volgens thema" maar als u de modellen vaak gebruikt, kunt u deze per patrimoniumverrichting hier snel terug vinden.

Onder de knop "**randinformatie**" vindt u informatie alfabetisch gerangschikt in de marge van patrimonium zoals bijvoorbeeld wat is het openbaar domein, het adres van OVAM, wat is algemeen belang, de pachtcoëfficiënten per provincie,...

Onder de knop "**werggroep**" vindt u per provincie de specialisten terug van patrimonium van het Agentschap voor

Binnenlands Bestuur. Via deze lijst kunt u de mensen contacteren voor specifieke vragen.

Kortom, indien u als lokaal bestuur een dossier over patrimoniumverrichtingen moet opstarten, kijkt u best even op onze website.

Binnenkort zal ook de deelsite patrimoniumverrichtingen voor gemeenten en erediensden on line zijn met modellen aangepast aan deze doelgroep en voor de gemeenten aangepast aan het gemeentedecreet. Wij houden u allezins op de hoogte en u leest het dan opnieuw in het Binnenland en BinnenBand.

<http://www.binnenland.vlaanderen.be/patrimonium/index.htm>

start » binnenlands bestuur » overheidsopdrachten, patrimonium en verhuuringen » patrimonium voor gemeenten, OCMW's en erediensden

zoek

.gemeente
.ocmw
.eredienst
.randinformatie
.werggroep

patrimonium voor gemeenten, OCMW's en erediensden

Bij het beheer van het onroerend patrimonium van de gemeenten en OCMW's worden de bevoegde beleidsorganen geconfronteerd zowel met de wettelijke bepalingen van het burgerlijk contractenrecht, als met bepalingen en normen met betrekking tot het publiek recht. Daarom bestaat er de noodzaak om de juridische besluitvorming te presenteren op een overzichtelijke, bondige en gemakkelijk te raadplegen wijze.

Daarnaast hebben de lokale besturen behoefte aan modeldocumenten die de verschillende patrimoniale transacties vanaf het aanvangsbesluit van de raad tot aan de (authentieke) akte weergeven.

Om tegemoet te komen aan deze behoefte van de besturen werd de website "patrimonium" uitgebouwd.

Er werd een opdeling gemaakt tussen OCMW's, gemeenten en erediensden. Deze site bevat vervolgens per thema naast een overzicht van de wetgeving met inbegrip van de dossierbehandelingen, tevens een reeks modellen van besluiten van de raad, van het college van burgemeester en schepenen/Vast Bureau, overeenkomsten, akten, briefwisseling en verslagen van openbare biedingen met betrekking tot het beheer van het onroerend patrimonium.

De modeldocumenten zijn toegankelijk en kunnen geraadpleegd worden volgens thema waar zij bij de stapsgewijze weergave van het procedureverloop kunnen aangeklikt worden.

Meer info over dit onderwerp
... contactpersonen
... standpunten

Tot slot

Het Agentschap voor Binnenlands Bestuur beschikt naast het tijdschrift BinnenBand over nog andere communicatiekanalen, waarlangs zij informatie naar de lokale en provinciale besturen verspreidt.

Website

www.vlaanderen.be/binnenland

U kunt de publicaties afladen via de knop publicaties, links onderaan de startpagina van de site.

Nieuw op de site:

- Info over de nieuwe rechtspositieregeling voor het gemeente- en provinciepersoneel

Binnen@nd

Binnen@nd is de elektronische nieuwsbrief van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur. In deze nieuwsbrief is recente info over het binnenlands bestuur, het stedenbeleid en het inburgeringsbeleid in Vlaanderen opgenomen: beslissingen van de Vlaamse Regering, de minister, het Vlaams Parlement, het agentschap. De nieuwsbrief verschijnt zo vaak er nieuws te melden valt, hij heeft dus geen vaste periodiciteit.

Wenst u de nieuwsbrief ook te ontvangen, dan kunt u zich abonneren via onze website op volgend adres <http://www.binnenland.vlaanderen.be/e-kranten.htm>

Publicaties

Over belangrijke nieuwe ontwikkelingen of nieuwe regelgeving geeft het Agentschap voor Binnenlands Bestuur een publicatie uit. U kan alle publicaties bestellen via <http://publicaties.vlaanderen.be/eb1-web/do/start/publiek>. De publicaties van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur vindt u onder overheid→gemeenten en provincies of onder overheid→verkiezingen en inspraak. Voor de stadsmonografieën zoekt u bij Vlaanderen→stadsontwikkeling.

Besturen en andere geïnteresseerden kunnen onze publicaties gratis bestellen tot zover de voorraad strekt. Voor particulieren geldt wel de beperking van maximum twee exemplaren van dezelfde publicatie per aanvrager.

Naast bestelling via elektronische weg (zie hoger), kan u de publicaties ook aanvragen:

- Via email: martine.vanruyskensvelde@bz.vlaanderen.be
- Telefonisch: 02/553.39.24
- Of per fax: 02/553.43.01

Nieuwe publicatie

- Agentschap voor Binnenlands Bestuur: de Vlaamse administratie voor de lokale en provinciale besturen

Geplande publicatie

- Lokaal besturen in Vlaanderen: lokale en provinciale besturen in cijfers gevat. Jaarbeeld 2007 van het Agentschap voor Binnenlands bestuur. (mei 2008)

Nieuw fotomateriaal gezocht!

Heeft u foto's over steden, gemeenten, provincies, OCMW's die wij mogen gebruiken (u wordt vermeld met naam) in dit magazine, stuur dan een mailtje naar sylvie.vandewaeter@bz.vlaanderen.be

Foto's zijn enkel bruikbaar vanaf 3 megapixels. Als u veel foto's heeft, zet ze dan op CD-ROM. Alle foto's kunt u opsturen naar het Agentschap voor Binnenlands Bestuur, Boudewijnlaan 30 bus 70, 1000 Brussel, lokaal 2B23.

Alvast bedankt!